

Faaliyet Raporu

2016

BTHK Faaliyet Raporu 2016

06/2012 sayılı Elektronik Haberleşme Yasası uyarınca hazırlanan ve 18 Haziran 2014 tarihli ve R.G-139 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 'Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 9'uncu Maddesinin 6'ncı fıkrası kapsamında "Başkan, her yılın Mart ayı sonuna kadar bir önceki yılın iş planı ile Kurum tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin değerlendirildiği taslak değerlendirme raporunu Kurul'a sunar. Kurul, değerlendirmeleri sonunda nihai faaliyet değerlendirme raporunu onaylayarak Kurum resmi internet sitesinde yayımlar."

İlgili görev ve yetkilerden yola çıkarak, Kurumumuz işbu raporu hazırlamıştır. Burada paylaşılan bilgiler genel bilgi amaçlıdır. Yayımlanan tüm bilgi, belge ve raporlarda bulunabilecek farklılıklardan ötürü, Kurum, değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

İşbu faaliyet raporu, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu'nun resmi yayını olup, barındırdığı bilgilerin kısmı ve/veya tümü kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

<http://www.bthk.org>

info@bthk.org

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
KISALTMALAR	1
MEVZUAT ÇALIŞMALARI	3
Yasalar	3
6/2012 sayılı Elektronik Haberleşme (Değişiklik) Yasası	3
Bilişim Suçları Yasası	3
Federal Yasalar	4
Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasa Tasarısı	5
Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Yasa Tasarısı	5
Tüzükler	6
Terminal Donanımları Tüzüğü	6
Numara Taşınabilirliği Tüzüğü	6
Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair (Değişiklik) Tüzüğü	7
Abone ve Tüketici Hakları Tüzüğü	7
Sayısı Sınırlanmış Bireysel Kullanım Haklarının Tahsisine İlişkin İhale Tüzüğü	8
Tebliğ ve Düzenlemeler	8
Elektronik Kimlik Bilgisi Değiştirilmiş ve/veya Kopyalanmış Olarak Tespit Edilen Kaçak Cihazların Kayıt Süreçlerine İlişkin Tebliğ	8
Çevrimiçi Sertifika Durum Protokolü (OCSP) İstek/Cevap Profilleri Dokümanı	8
Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine İlişkin Uygulama Usulleri	9
Planlar	9
Ulusal Frekans Planı	9
İHALELER	11
Piyasa Analizlerine İlişkin İhale	11
Bilgi ve İhbar Çağrı Merkezi (BİM) İhalesi	12
RAPORLAR	13
Aylık Faaliyet Raporları	13
Yıllık Faaliyet Raporu	13
Pazar Verileri / Sektörel Raporlar	13
Bilgi ve İhbar Merkezi (444BTHK) Raporu	15

GÖREV VE FAALİYETLER	18
1.Uluslararası Kuzey Kıbrıs Bisiklet Turu Organizasyonunda Kullanılacak Telsiz Cihazları	18
2017 Kurum Bütçesinin Hazırlanması	18
2017 Kurum İş Planının Hazırlanması	18
3G 4 Carrier ve 4G Çalışmaları	19
ISO 9001 – Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları	19
Haberleşme Sağlayıcı İnternet Sitelerinin Arşivlenmesi	20
Kurum İdari Ücreti	20
Kurum İnternet Sayfası Yönetimi	20
Numara Tahsisleri	21
Taşkent Doğa Parkı	21
Telekomünikasyon Dairesi	22
(MEB) Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi	22
Personel Eğitimleri Araştırma Çalışmaları	22
Rekabet Kurulu ile Toplantılar	22
Yayıncılık Teknik Komite Görüşmeleri (Broadcasting Technical Committee)	23
Yetkilendirme Çalışmaları	24
Yeni Yetkilendirme İşlemleri	24
Yetkilendirme İptalleri	24
Elektronik Sertifikasyon Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) Başvuru ve Yetkilendirmeleri	26
Genel Yetkilendirme Bildirim Formu Revizesi	27
ÖN ARAŞTIRMA, SORUŞTURMA, İZLEME VE DENETLEME	28
Ön Araştırma ve Soruşturmalar	28
Telsim'in iPhone 6S Kampanyası Hakkında Yapılan Ön Araştırma	28
"Adaya İlk Kez Getirilmesi" Söylemi Hakkında Yapılan Ön Araştırma	28
Mobil Haberleşme Sağlayıcıların Giriş/Başlangıç Paketleri Hakkında Yapılan Ön Araştırma	29
Mutlu Trading Ltd. ile İlgili Yürütülen Ön Araştırma	30
İzleme ve Denetleme	30
Mobil Telsiz Kullanım Ücretleri (MTKÜ)	30
Çeyrek Rapor Verileri	31
Prepaid (Faturasız) Hatların Kayıt Edilmesi	31
Mobil Haberleşme Sağlayıcı ve AKM Denetimleri	31
PROJELER	32
Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi (MCKS) Projesi	32
Yazılım	32

Arabağlantı	33
Donanım ve Altyapı	33
Eğitimler	33
Kabul Testleri ve Kati Kabul	33
Geçiş Döneminin Uygulanması	34
Geçiş Dönemi Sonrası	35
Numara Taşınabilirliği Sistemi (NTS) Projesi	37
ÖLÇÜMLER	38
Elektromanyetik Alan Şiddeti (EMF) Ölçümleri	38
Spektrumun İzlenmesi İçin Yapılan Ölçümler	40
Enterferans (Girişim) Ölçümleri	40
FM Radyo Yayınlarına İlişkin Ölçümleri	41
Hizmet Kalitesi Ölçümleri	41
Ölçümlerde Kullanılan Cihazlar	42
Ölçüm Sonuçlarının Kurum İnternet Sitesinden Görüntülenmesi	47
TELSİZ SİSTEMLERİ VE TERMİNAL DONANIMLARI	48
CENELEC ve ETSI Standartları	48
Telsiz Sistemleri	48
Telsiz Kurma ve İşletme Başvuru ve Değerlendirmeleri	48
Deneme (Test) İzinleri	50
Terminal Donanımları	52
İthaline İzin Verilen Donanımlar	52
Frekans Kullanan Telsiz Sistemlerinin İthali	56
KURUM TEKNİK ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	57
Ağ Altyapısı Kapasite Artırımı	57
Depolama Sistemleri Kapasite Artırımı	57
Exchange Server Kurulumu	57
Kimlik/Pasaport Tarayıcı Alımı	57
Kurum Altyapısına Yönelik Destek ve Düzenleme Çalışmaları	57
Kurum Kablolama Altyapısının Geliştirilmesi	58
Sharepoint Kurulumu	58
Sistem Güvenlik Önlemleri	58

Sistem Odasında Bulunan Klimaların Yenilenmesi	58
Sistem Odası Omurga Anahtar Alımı	58
Telsiz Yazılımı	58
UPS Satın Alımı	59
Yazıcı Alımı	59
İDARİ İŞLER, İSTİHDAM, EĞİTİM VE ETKİNLİKLER	59
İdari İşler	59
İstihdam	59
Eğitimler	60
Etkinlikler	60
Arşiv	60

ÖNSÖZ

Bilgi teknolojilerinde yaşanan inanılmaz gelişmeler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de etkilerini artırarak göstermektedir. Lokomotif bir sektör olan bilgi teknolojileri, turizm ve eğitim sektörleri yanında ülkemizin ekonomik kalkınması için olmazsa olmazdır. Yapılan araştırmalarda KKTC halkı teknolojiyi en çok talep eden ülkeler arasında görülmektedir. Bu büyük ve önemli niteliği doğru kullanıp gerekli teşvik ve yönlendirmeleri yapmak, tüketim toplumu olmaktan üretim toplumu olmaya doğru atacağımız önemli bir adım olacaktır.

Elektronik Haberleşme Yasası çok detaylı ve kapsamlı bir yasa olarak toplamda 22 adet tüzük hazırlanmasını öngörmekte olup Kurumumuz 2016 yılında 4 yeni 1 değişiklik olmak üzere 5 tüzük çalışması yaparak Yasa ile öngörülen 20 tüzük hazırlığını tamamlamıştır.

İlk günden itibaren halk sağlığına en üst düzeyde önem veren Kurumumuz, rutin kontrollerin yanı sıra 2016 yılında ülke genelinde 171,402 adet veri olarak Elektromanyetik alan ölçümleri gerçekleştirmiştir. Sonuçların rapor haline getirilerek yayınlandığı ölçümlerde uygunsuz bir sonuçla karşılaşmamıştır. Bunun yanında halkımızın mevzuatın öngördüğü kalitede bir hizmet alma hakkını da gözeterek hizmet kalitesi ölçümleri için yeni ölçüm cihazlarının satın alımı gerçekleştirilmiştir.

2016 yılındaki en önemli projemiz Mobil Cihaz Kayıt Sistemimizin (MCKS) devreye alınması olmuştur. Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması, standart dışı cihazların tüketiciye satılmasının engellenmesi, kaçak ve çalıntı cihazların kullanımının engellenmesi gibi avantajları olan sistem 18 Nisan tarihinde devreye alınmış ve 2016 sonuna kadar gümrük bedeli ve kayıt ücreti ödenerek 137,772 cihaz ithalatçılar tarafından, 9,596 adet cihaz ise bireysel olarak kayıt ettirilmiştir.

Sektördeki gelişmeleri takip edebilmek ve sektörde doğru analizlerin ve öngörülerin yapılabilmesini sağlamak adına Kurum olarak düzenli bir şekilde haberleşme sağlayıcılardan almakta olduğumuz verileri her üç ayda bir Sektörel Rapor olarak derleyip yayınlamaktayız.

Kurumumuzun kurumsal bir yapıda çalışmalarını sürdürmesine yardımcı olacağını düşündüğümüz ve 7

Ağustos 2015 tarihinde yapılan denetim sonucunda sertifikasını aldığımız ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi'nin Ağustos 2016'da yapılan yıllık denetimini de başarı ile tamamlayarak kalite belgemizin devamlılığı sağlanmıştır.

2017 yılında da Mobil Numara Taşınabilirliği ve 4.5G yetkilendirmeleri gibi önemli projelere imza atma arzusundayız. Bu çerçevede, hazırlık ve ihale çalışmalarımız hızlandırılmıştır.

Hiç kuşkusuz teknoloji nimetleri yanında tehditlerini de getirmektedir. Bu bağlamda BTHK olarak Bilişim Suçları Yasa tasarısının yasallaşması için sürdürülen çalışmalara öncülük etmeye devam etmekteyiz.

Bu çerçevede, 2016 yılında Kurumumuzca gerçekleştirilen faaliyetlerin yer aldığı "Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu 2016 Yılı Faaliyet Raporu"nu kamuoyunun bilgisine sunar, 2017 yılının sektörümüz ve ülkemiz adına daha verimli bir yıl olmasını diliyorum.

Saygılarımla,

Doç. Dr. Kadri BÜRÜNCÜK

Kurul Başkanı

KISALTMALAR

AB:	Avrupa Birliği
AKM:	Abone Kayıt Merkezleri
Bakanlık:	Bayındırlık ve Ulaştırmadan sorumlu Bakanlık
BTHK:	Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu
CEPT:	The European Conference of Postal and Telecommunications Administrations
DECT:	Digital Enhanced Cordless Telecommunications
ECC:	Electronic Communications Committee
EHS:	Elektronik Haberleşme Sağlayıcı
EPG:	Etkin Piyasa Gücü
GKRY:	Güney Kıbrıs Rum Yönetimi
IMEI:	International Mobile Station Equipment Identity
ISS:	Internet Servis Sağlayıcı
ICNIRP:	International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection
ITU:	Uluslararası Telekomünikasyon Birliğini (International Telecommunication Union)
KKTC:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KKTCCELL:	Kıbrıs Mobile Telekomünikasyon Ltd.
Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu
Kurul:	Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu
MCKS:	Mobil Cihaz Kayıt Sistemi
MİK:	Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığı
TD:	Telekomünikasyon Dairesi
TELSİM:	Vodafone Mobile Operations Ltd.
Yasa:	6/2012 Elektronik Haberleşme Yasası

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

Yasalar

6/2012 sayılı Elektronik Haberleşme (Değişiklik) Yasası

Mart 2016 tarihinde 6/2012 sayılı Elektronik Haberleşme (Değişiklik) Yasa Tasarısı hazırlanarak Bakanlık eliyle KKTC Cumhuriyet Meclisi'ne gönderilmiştir.

Demokrat Parti Ulusal Güçler Lefkoşa Milletvekili Sayın Hasan Taçoy'un sunmuş olduğu Elektronik Haberleşme (Değişiklik) Yasa önerisi Kuruma gönderilmiş olup, söz konusu Yasa Önerisi hakkında Kurumun değerlendirme yaparak görüşlerini Başbakanlığa ilemesi talep edilmiştir. Bu çerçevede yapılan çalışma Başbakanlığa iletilmiş olup değişiklik yasa tasarısı KKTC Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanlığı'na iletilmiştir. Komite'de yapılan toplantılar sonucunda taslak yasa değişikliği görüşülüp onaylanmış ve KKTC Cumhuriyet Meclisi Genel Kurul gündeminde onaylanmasının ardından Elektronik Haberleşme (Değişiklik) Yasası 31.10.2016 tarihli ve R.G 140 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bilişim Suçları Yasası

Ülkelerin bilgi toplumuna geçiş süreci içerisinde bilişim teknolojilerinin kullanımı hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmektedir. Bu süreçte toplum, daha fazla bilişim teknolojisi kullanmakta ve kaçınılmaz olarak daha fazla bilişim suçu ile karşılaşmaktadır. KKTC de teknolojik gelişimin ve bilgi toplumuna dönüşümün bir parçası olarak benzer bir süreçten geçmektedir. Bu nedenle, siber suçlarla mücadele edebilmek için "Bilişim Suçları Yasa Tasarısı" hazırlanmıştır.

Öncelikli olarak siber suçlarla mücadele etmek için hazırlanan Bilişim Suçları Yasa Tasarısı, bilişim sistemine ve verisine yönelik ihlalleri kapsamanın yanında fikri haklara, bilgisayar programı ve veri tabanı üzerindeki haklara yönelik bilişim sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilen ihlalleri; internet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi, içerik, yer, erişim ve toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülük ve sorumlulukları; düzenlenen konular ile ilgili usule ilişkin işlemler ve Yasa kapsamına giren fiiller ile ilgili idari para cezaları, idari yaptırımlar ve suç ve cezalar da Yasa kapsamı içerisine alınmıştır.

Bilişim Suçları Yasası, Avrupa Birliği destekli Second Project kapsamında ele alınan ve AB Müktesebatına uyum dâhilinde hazırlanan yasalardan birisidir. İlgili yasanın hazırlıklarına 2010 yılında başlanarak yasanın oluşumunda Avrupa Birliği Koordinasyon Merkezi, Polis Genel Müdürlüğü, KKTC Başsavcılık, Bilişim Derneği ve Bilgisayar Mühendisleri Odası yetkilileri ile çalışılmıştır. 2011 yılı sonunda suç ve cezalar bölümü altındaki süreler hariç Yasa'ya ilişkin taslak metin oluşturulmuştur.

Eylül 2012’de ilgili Yasa, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından görüşleri alınmak üzere KKTC Başsavcılık ve KKTC Başbakanlık Merkezi Mevzuat Dairesi’ne gönderilmiştir. Görüşlerin alınmasının ardından, ilgili görüşlerin değerlendirilmesi ve gerekli düzeltmelerin de yapılması ile Bilişim Suçları Yasa Tasarısı Bakanlar Kurulu tarafından Mart 2014’te KKTC Cumhuriyet Meclisine iletilmiştir.

2015 yılında Yasa tasarısına ilişkin görüşmeler KKTC Cumhuriyet Meclisinde Hukuk, Siyasi İşler ve Dış ilişkiler Komitesinde ele alınmıştır. 2016 yılının Ağustos ayına kadar konu Yasa tasarısına ilişkin çalışma yapılmamış; ancak 2016 Ağustos ayında KKTC Başbakanlık tarafından ilgi Yasa tasarısı çalışmalarına ivme kazandırılarak AB mevzuatıyla uyumlu bir şekilde çalışmalar tekrar başlatılmıştır.

KKTC Başbakanlık tarafından başlatılan çalışmalar kapsamında Kurumumuz yanında bilişim ile ilgili Sivil Toplum Örgütleri, sektörün ileri gelen Kurum ve Kuruluşları, Polis Genel Müdürlüğü’nde ilgili birim ve Başbakanlık hukukçuları kapsamlı toplantılar gerçekleştirerek Yasa üzerinde yapılması ve/veya eklenmesi öngörülen değişiklik veya eklemeleri gerekçeleri ile paylaşmışlardır.

2016 yılına ait son toplantıları 02-03 Kasım tarihlerinde yapılan Bilişim Suçları Yasa Tasarısı çalışmalarına Kurumumuz, davet edildiği tüm toplantılara katılmış ve Taslak Yasa ile ilgili görüş ve önerilerini sunmuştur.

Federal Yasalar

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı’ndan 04 Şubat 2016 tarihinde Kuruma gönderilen resmi yazı çerçevesinde Kıbrıs sorununa kapsamlı çözüm bulunması amacı ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimiyle yürütülen müzakereler çerçevesinde kurulan Federal Yasa Çalışma Grubunun federal yetki alanına giren konularda çözümler birlikte yürürlüğe girmesi planlanan yasaları hazırlama çalışmaları yürüttüğü ifade edilmiştir. Grubun çalışmaları bağlamında Annan Planı’na ekli federal yasaların güncellenmesi ve varsa değişiklik önerilerinin hazırlanması amacı ile federal yasalara Kurumumuzun katkı koyabileceğine değinilmiş ve Kurumumuzdan belirtilen çalışmalara katkı koyması öngörülen uzman kişilerden oluşan Federal Yasalar BTHK çalışma grubu listesinin Cumhurbaşkanlığı’na bildirilmesi talep edilmiştir.

Federal Yasalar BTHK çalışma grubu tarafından incelenmesi öngörülen Yasalar, “Federal Law on the Regulation of Electronic Communication and Postal Services” ve “Federal Law on Radiocommunications” Yasaları olup belirtilen Yasaların olası bir anlaşma halinde mevcut Yasa ve/veya Yasalar ile bu Yasalara bağlı diğer mevzuatlara uyumunun karşılaştırılması ve ayrıca belirtilen Yasalar ile halihazırda yürürlükteki Yasalardaki farklarının tespit edilmesi çalışmaları yapılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı’nda 12.05.2016 tarihinde Federal Yasalar BTHK çalışma grubu ile Cumhurbaşkanlığı tarafından konuya ilişkin görevlendirilen hukukçuların yapmış oldukları toplantı neticesinde, konu Yasa ile Elektronik Haberleşme Yasası maddeleri detaylı olarak

incelenerek kıyaslama/geliştirme raporu hazırlanmış ve 22 Haziran 2016 tarihinde taslak kıyaslama/geliştirme raporu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı'na gönderilmiştir.

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasa Tasarısı

Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanıp KKTC Cumhuriyet Meclisinde Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde görüşülmesi devam eden Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Yasa Tasarısı 2015 yılının Ekim ayında Bakanlık tarafından Kuruma iletilmiş olup, Kurum temsilcilerimiz ilgi yasa tasarısının komite çalışmalarında hazır bulunmuşlardır.

Bu Yasanın amacı, üniversiteler, araştırma kurum ve kuruluşları ile üretim sektörlerinin işbirliği sağlanarak, ülke sanayinin uluslararası rekabet edebilir ve ihracata yönelik bir yapıya kavuşturulması amacıyla teknolojik bilgi üretmek, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik geliştirmek, ürün kalitesini veya standartını yükseltmek, verimliliği artırmak, üretim maliyetlerini düşürmek, teknolojik bilgiyi ticarileştirmek, teknoloji yoğun üretim ve girişimciliği desteklemek, küçük ve orta ölçekli işletmelerin yeni ve ileri teknolojilere uyumunu sağlamak, teknoloji yoğun alanlarda yatırım olanakları yaratmak, araştırmacı ve vasıflı kişilere iş imkânı yaratmak, teknoloji transferine yardımcı olmak ve yüksek veya ileri teknoloji sağlayacak yabancı sermayenin ülkeye girişini hızlandıracak teknolojik alt yapıyı sağlamaktır.

KKTC Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde konu Yasa tasarısının görüşülmesine devam edilmektedir.

Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Yasa Tasarısı

Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından hazırlanıp KKTC Cumhuriyet Meclisinde Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde görüşmeleri devam eden Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Yasa Tasarısı 2015 yılının Ekim ayında Bakanlık tarafından Kuruma iletilmiş olup, Kurum temsilcilerimiz ilgi yasa tasarısının komite çalışmalarında hazır bulunmuşlardır.

Bu Yasa ile ülkemizde AR-GE ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesi, üründe ve üretim süreçlerinde yenilik yapılması, ürün kalitesi ve standartının yükseltilmesi, verimliliğin artırılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknolojik bilginin ticarileştirilmesi, rekabet öncesi işbirliklerinin geliştirilmesi, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yönelik yatırımlar ile AR-GE'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılması, AR-GE personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasının desteklenmesi ve teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

Yasa tasarısı çalışmaları devam ederken Kurum tarafından oluşturulan ve Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO), Kıbrıs Türk Mimar ve Mühendisler Odası Birliği (KTMMOB), Bilişim Derneği,

Yükseköğretim planlama, Denetleme, Akreditasyon ve Koordinasyon Kurulu (YÖDAK), Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) gibi bazı STÖ'lerinin de katılım sağladığı bir proje grubu oluşturulmuştur. Belirtilen proje grubu AR-GE projelerinin teşvik edilmesi ve faaliyetlerin artırılmasına yönelik çalışmalar yapmıştır.

Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Faaliyetlerinin Desteklenmesi Yasa Tasarısı KKTC Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinde görüşülmeye devam edilmektedir.

Tüzükler

Terminal Donanımları Tüzüğü

Elektronik Haberleşme Yasası'nın 67'inci, 68'inci, 69'uncu, 70'inci, 71'inci, 72'inci, 73'üncü, 74'üncü, 75'inci ve 76'ıncı maddelerinin ve Ürün Güvenliği Yasası'nın 18'inci, 21'inci, 23'üncü, 28'inci, 30'uncu maddelerinin verdiği yetki doğrultusunda terminal donanımları ile ilgili genel kurallara, uygunluğuna, öngörülen temel gereklere, teknik gerekliliklere, bağlantı hakkı ve bağlantı hakkının reddedilmesine, kullanıcının sağlık ve emniyetinin korunmasına ve elektromanyetik enterferans ile ilgili koruma ve temel gereklere, uygunluk değerlendirmesinin yapılmasına, uygunluk değerlemesini yapacak kuruluşların yeterliliğine ilişkin kriterlere, piyasaya sürülen ürünlerin taşıdığı risklerin azaltılması için yapılacak işbirliğinin koşullarına, ciddi risk taşıyan ürünlerle ilgili alınacak önlemlerle ilgili kılavuz kurallara, terminal donanımında yer alacak ve kullanılacak "CE" uygunluk işaretine, uygunluk beyanına, haberleşme sağlayıcılarının bilgi yayımlamasına ve piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Terminal Donanımları Tüzüğü metni hazırlanmıştır.

Terminal Donanımları Tüzüğü'ne ilişkin taslak metin oluşturularak 01.04.2016-02.05.2016 tarihleri arasında kamuoyu görüşüne açılmıştır. Görüş gönderen gerçek ve tüzel kişilerle görüşleri uyarınca toplantılar gerçekleştirilerek gelen görüşler Kurul tarafından değerlendirilmiş ve taslak metin Bakanlığa iletilmek üzere nihai hale getirilmiştir.

Terminal Donanımları Tüzük Taslağı'na ilişkin KKTC Başsavcılık ve KKTC Başbakanlık Merkezi Mevzuat Dairesi'nin de görüşleri alınmak üzere 18 Mayıs 2016 tarihinde Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Numara Taşınabilirliği Tüzüğü

Yasa'nın 46'ncı maddesi uyarınca hazırlanan Numara Taşınabilirliği Tüzüğü'nün amacı mobil numara taşınabilirliğinin uygulanmasına ve ücretlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Tüzük hazırlık çalışmaları Temmuz 2015 tarihinde başlatılmış ve 04 Eylül 2015 - 13 Ekim 2015 tarihleri arasında kamuoyu görüşüne açılmıştır. 2015 yılının Ekim ayında kamuoyu görüşleri değerlendirilerek yorumlanmış ve görüş gönderenler ile 02-03 Kasım 2015 tarihlerinde toplantılar yapılmıştır.

Taslak tüzük, 27 Kasım 2015 tarihinde KKTC Başsavcılık ve KKTC Başbakanlık Merkezi Mevzuat Dairesi'nin görüşleri alınmak üzere Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığına gönderilmiştir.

Numara Taşınabilirliği Tüzüğü 20 Mayıs 2016 tarihli ve R.G.64 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair (Değişiklik) Tüzüğü

Elektronik Haberleşme Yasası'nın 86'ncı, 87'nci ve 89'uncu maddeleri uyarınca 15.08.2014 tarihli ve R.G.173 ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzük kapsamındaki cihazlara ait kayıt işlemlerinin yapılmasında geçen süre zarfında uygulamada fark edilen eksikliklerin giderilmesi amacı ile "Madde 2, Madde 7, Madde 11, Madde 12, Madde 14, Madde 15, Madde 16, Madde 17, Madde 18, Madde 19'un değiştirilmesi, Madde 13'ün kaldırılması ve Madde 20, 21, 22 ve 23'ün yeniden sayılandırılması" gereği doğmuştur.

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair (Değişiklik) Tüzüğü, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 11(9) ve 11(10) Maddeleri uyarınca 14-28 Kasım 2016 tarihleri arasında (her iki tarih dahil) Kurum internet sitesinden yayımlanarak kamuoyu görüşüne açılmış ve gelen görüşler Kurul tarafından değerlendirilerek metin son haline getirilmiştir.

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair (Değişiklik) Tüzük metni 13.12.2016 tarihinde yasalaşması amacı ile Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'na gönderilmiştir.

Abone ve Tüketici Hakları Tüzüğü

Yasa'nın 42'nci, 43'üncü, 47'nci ve 54'üncü maddeleri uyarınca hazırlanan Abone ve Tüketici Hakları Tüzüğü'nün amacı elektronik haberleşme hizmeti alan abonelerin hak ve menfaatlerinin korunması, abonelerin haklarını, abonelik sözleşmelerini, haberleşme sağlayıcıların bilgilendirme, faturalara ilişkin esaslar, tarifeler, kampanyalar ve hizmet kalitesi ile ilgili yükümlülüklerini ve tüketici şikâyet çözüm mekanizmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

14.10.2016-09.12.2016 tarihlerinde kamuoyu görüşüne açılan Tüzük için gelen kamuoyu görüşleri neticesinde görüş gönderenler ile 28-29.12.2016 tarihlerinde görüşleri kapsamında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

2016 yılsonu itibarı ile konu tüzük çalışmalarına devam edilmektedir.

Sayısı Sınırlandırılmış Bireysel Kullanım Haklarının Tahsisine İlişkin İhale Tüzüğü

Yasası'nın 64'üncü maddesinin verdiği yetki doğrultusunda sayısı sınırlandırılmış kaynaklara ilişkin olarak haberleşme sağlayıcılara bireysel kullanım haklarının verilmesine ve bu çerçevede, haberleşme sağlayıcıların belirlenmesine ilişkin yapılacak kamu ihalelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla Sayısı Sınırlandırılmış Bireysel Kullanım Haklarının Tahsisine İlişkin İhale Tüzüğü Taslak metni hazırlanmıştır.

Tüzük metni 19.12.2016-19.01.2017 tarihlerinde kamuoyu görüşüne açılmış olup 2016 yılsonu itibarı ile konu tüzük çalışmalarına devam edilmektedir.

Tebliğ ve Düzenlemeler

Elektronik Kimlik Bilgisi Değiştirilmiş ve/veya Kopyalanmış Olarak Tespit Edilen Kaçak Cihazların Kayıt Süreçlerine İlişkin Tebliğ

Yasanın 86'ncı, 87'nci ve 89'uncu maddeleri uyarınca hazırlanan ve 15.08.2014 tarihli ve R.G.173 ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzük kapsamında; beş aylık geçiş sürecinde kayıt işlemleri tamamlanmamış olup elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş ve/veya kopyalanmış olarak tespit edilen kaçak cihazların tüzükle belirlenen listelere alınmasına ilişkin usullerin belirlenmesi amacı ile Kurul, 23.09.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-26.69 sayılı kararı ile "Elektronik Kimlik Bilgisi Değiştirilmiş ve/veya Kopyalanmış Olarak Tespit Edilen Kaçak Cihazların Kayıt Süreçlerine İlişkin Tebliğ" metninin Resmi Gazete'de ve ayrıca Kurum internet sitesinde yayımlanmasına karar vermiş ve yasalaşması amacı ile 26 Eylül 2016 tarihinde Bakanlığa göndermiştir.

Çevrimiçi Sertifika Durum Protokolü (OCSP) İstek/Cevap Profilleri Dokümanı

Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcılarının yayınladıkları nitelikli elektronik sertifikaların birbiriyle uyumlu olması ve birlikte çalışabilirliğinin sağlanmasına ilişkin olarak 93/2007 Sayılı Elektronik İmza Yasası altında hazırlanarak 21.10.2008 tarihli ve R.G.186 A.E 760 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektronik İmza Yasasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Tüzüğü'nde bir düzenleme bulunmaması nedeniyle söz konusu Tüzüğün 28'inci maddesi hükmü uyarınca; Kurum, "Çevrimiçi Sertifika Durum Protokolü (OCSP) İstek/Cevap Profilleri" dokümanı hazırlayarak kamuoyuna açmış ve Kurul 23.09.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-26.70 sayılı kararı ile ilgi dokümanın yayımlanarak yürürlüğe konmasına karar vermiştir.

Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine İlişkin Uygulama Usulleri

Yasa'nın 63'üncü maddesi uyarınca 20.12.2012 tarihli ve R.G.210 ile Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine Dair Tüzük kapsamındaki mobil terminal telsiz ücretlerine ilişkin uygulama kurallarının düzenlenmesi amacı ile Kurul 26.08.2013 tarihli ve 2013-DK/BTHK-24.53 sayılı kararı alarak "Mobil Terminal Telsiz Ücretleri Uygulama Kuralları" dokümanını uygulamaya koymuştu.

Mobil Terminal Telsiz Ücretleri Uygulama Kurallarının uygulanmaya başlanmasından sonra geçen sürede kuralların uygulanmasında farkedilen eksikliklerin giderilmesi amacı ile Kurum, yürürlükte bulunan "Mobil Terminal Telsiz Ücretleri Uygulama Kurallarını" yürürlükten kaldırılarak yerine Yasanın 63'üncü maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca "Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine İlişkin Uygulama Usulleri" tebliği hazırlamış ve konu dokümanı kamuoyu görüşüne açarak gelen görüşlerin Kurul tarafından değerlendirilmesinin ardından metin nihai hale getirilmiştir.

Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine İlişkin Uygulama Usulleri Tebliği, 25 Nisan 2016 tarihli ve R.G.52 ile Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Planlar

Ulusal Frekans Planı

Ulusal Frekans Planı, üretici, işletmeci, kullanıcı ve ilgili diğer kurum ve kuruluşların KKTC'de mevcut ve planlanmış olan frekans spektrumu hakkında bilgi edinebilmesi ve aynı zamanda ülkede kullanılacak frekansların ITU-R 1. Bölge ve Avrupa Ortak Planı kurallarına uygun olarak tahsis edilebilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Bu plan, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği-Telsiz İletişim (ITU-R--International Telecommunication Union-Radiocommunication), Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Avrupa Konferansı (CEPT -- European Conference of Postal and Telecommunication Administrations) kuralları ve KKTC'deki mevcut ve komşu ülkelerdeki frekans kullanımları dikkate alınarak düzenlenen bir plandır.

07 Nisan 2014 tarihinde ve R.G.81 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ulusal Frekans Planı üzerinde, sektör paydaşlarından gelen talepler, gelişen teknolojiler ile değiştirilen uluslararası düzenlemeler ve yeni standartlar dikkate alınarak değişiklik önerisi hazırlanmış ve Bakanlar Kurulu onayı ile 09 Kasım 2015 tarihli ve R.G.162 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ulusal Frekans Planında yapılan değişikliklere ilişkin özet bilgiye aşağıda yer verilmiştir:

- 1- 790 MHz-862 MHz frekans bandının birincil servis olarak "IMT" mobil hizmetlerine tahsis edilmesini ve ayrıca karasal TV yayını yapan sistemlerin 01 Ekim 2016 tarihinden sonra bu band içerisinde hizmet veremeyeceğinin düzenlenmesi,
- 2- 5725 MHz-5875 MHz frekans aralığının bireysel kullanım hakkı gerektirmeden ECC REC (06) 04 tavsiye kararına göre 01 Ocak 2019 tarihine kadar kullanılmasının düzenlenmesi,
- 3- 10.7 GHz-12.75 GHz frekans bandı içerisinde sabit hizmetlerin (Radyolink) tanımlanmasını ve 30 Ocak 2018 tarihine kadar bu hizmetleri veren sistemlerin kurulum ve kullanımlarına uydu alıcılarına enterferans yaratmayacak şekilde izin verilmesinin düzenlenmesi,
- 4- 17.1 GHz-17.3 GHz frekans bandının bireysel kullanım hakkı gerektirmeden sabit hizmetlere (Radyolink) tanımlanmasının düzenlenmesi.

Değişiklik planının 1'inci maddesini oluşturan "790 MHz -862 MHz frekans bandının birincil servis olarak 'IMT' mobil hizmetlerine tahsis edilmesini ve ayrıca karasal TV yayını yapan sistemlerin 01 Ekim 2016 tarihinden sonra bu band içerisinde hizmet veremeyeceğinin düzenlenmesi" hususunda Kurum ve Yayın Yüksek Kurulu iş birliği ile TV işletmecileri tarafından analog yayınların yapılması için kullanılan 790 MHz-862 MHz frekans bandı ve bu band içerisinde yer alan ve analog yayın yapan yayıncıların üst bandlara taşınması ve 790 MHz-862 MHz frekans bandının IMT hizmetlerine tahsis edilebilecek şekilde boşaltılması sağlamıştır.

Kurumum 2016 yılının son çeyreğinde yaptığı ölçümler ile söz konusu bandın boşaltılmış olduğunu denetlemiştir.

İHALELER

Piyasa Analizlerine İlişkin İhale

Kurum tarafından yürütülen piyasa analizi çalışmaları kapsamında elektronik haberleşme sektöründe öncül düzenleme gereksiniminin duyulabileceği hizmetlere yönelik olarak tanımlanan her bir pazar için başvurulacak üçlü kriter testinin sağlanması durumunda söz konusu pazara ilişkin olarak yapılacak rekabet seviyesi analizi ile pazardaki etkin piyasa gücüne (EPG) sahip haberleşme sağlayıcılar belirlenerek bu haberleşme sağlayıcılar gerekmesi halinde bazı yükümlülüklerle tabi kılınacaktır.

Piyasa analizleri kapsamında rekabetin olmadığı düşünülen piyasalarda EPG'ye sahip haberleşme sağlayıcılara getirilen söz konusu yükümlülükler ile bu haberleşme sağlayıcıların sahip oldukları pazar gücünü kötüye kullanmalarının öncül olarak önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Pazarın rekabetçi olmaması, pazarda EPG'ye sahip haberleşme sağlayıcıların varlığına işaret etmektedir. Piyasa analizi süreci, rekabetçi olmayan pazar yapısında EPG'ye sahip haberleşme sağlayıcıların tespit edilerek çeşitli yükümlülüklerle tabi kılınması ile tamamlanmaktadır.

2015 yılında, 'Toptan Genişbant Erişimi' ve 'Sabit Telefon Hizmetleri' pazarlarında piyasa analizi çalışması yapılması amacı ile çalışmalar başlatılmış ve 2016 yılı içerisinde tamamlanması planlanan bu 2 farklı piyasa analizi için hizmet alımı kapsamında ihaleye çıkılması ve çalışmaların yılsonundan önce tamamlanması hedeflenmiştir.

26 Kasım 2015 tarihi itibarı ile analiz yapılacak piyasalar ile ilgili farklı danışmanlık şirketlerinin araştırılması ve teklif alınması işlemi başlatılmıştı. Konusunda uzman farklı danışmanlık şirketleri ile sürdürülen görüşmeler kapsamında ihtiyaç duyulan detaylar ile ilgili bilgi alış veriş yapılarak 2 farklı piyasa için teklifler alınmıştır. Alınan teklifler değerlendirilerek ihaleye katılacak danışmanlık şirketleri için kriterlerin belirlenmesi, ihale koşullarının hazırlanması ve şartname oluşturulması çalışmaları Ocak 2016'da yapılarak analiz yapılacak piyasalar ile ilgili ihale detaylarının oluşturulması amacı ile Şubat ayında Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığı (MİK) ile görüşmeler yapılmıştır.

Toptan Genişbant Erişim Pazarı ve Sabit Telefon Hizmetleri Pazarında rekabetin sağlanması ve pazarda sunulan hizmet kalitesinin artması amacı ile Yasa'nın 34'üncü maddesinin (7)'nci fıkrasında yer alan "*İlgili piyasaların tanımlanmasını, piyasa analizlerinin yapılmasını ve uygun ve orantılı düzeltici tedbirlerin belirlenmesini içine alan piyasa inceleme süreci, Kurum tarafından, en az iki yılda bir veya ihtiyaç hissedildiğinde yapılır*" hükmü çerçevesinde Kurul 25.03.2016 tarihli ve 2016-DK/ BTHK-12.26 sayılı kararı ile MİK aracılığı ile ihaleye çıkılmasına ilişkin karar almıştır.

Piyasa analizleri ile ilgili ihale sürecinin tamamlanması ile ihaleyi kazanan firma olan Segotek Bilişim ve Value Partners konsorsiyumu ile sözleşme imzalanmış ve Mayıs 2017’de tamamlanması öngörülen piyasa analiz çalışmalarına Ekim 2016’da fiili olarak başlamıştır.

Value Partners ekibi 31 Ekim–4 Kasım 2016 tarihlerinde KKTCELL, Telsim, Telekomünikasyon Dairesi, çeşitli İnternet Servis Sağlayıcılar, Rekabet Kurulu ve BTHK ekibi ile görüşmeler yaparak Yerel Piyasa Analizi çalışmasını tamamlamıştır.

Yılın son aylarında piyasa analizi çalışmaları kapsamında çalışılacak olan pazarlardan Toptan Genişbant Erişim Pazarı ile Sabit Telefon Hizmetleri Pazarlarının taslak rapor çalışmalarına devam edilerek bu pazarlara ilişkin taslak raporların Ocak 2017’de Kurula sunulması hedeflenmiştir.

Bilgi ve İhbar Çağrı Merkezi (BİM) İhalesi

Elektronik Haberleşme Yasası’nın 89’uncu maddesi ile Kuruma, Yasayla kendisine verilen görevleri yerine getirirken ihtiyaç duyacağı işler için bilgi ve ihbar çağrı merkezini kurabileceği yetkisi verilmiştir.

MCKS sistemi gereği kurulması planlanan Bilgi ve İhbar Çağrı Merkezi için kullanılacak santral altyapısının temini ve kurulumu ile ilgili çalışmalara 2016 yılı itibarı ile başlanmıştır. Firmalardan alınan teklifler Şubat ayında Kurul onayına sunulularak sistemin alınmasına ilişkin karar üretilmiştir. İlgili yüklenici firma ile Mart ayında sözleşme imzalanarak Mayıs ayı içerisinde BİM sistem kurulumu tamamlanmış ve Kurum ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde çalışır hale getirilmiştir.

BİM kapsamında kurulacak olan çağrı merkezinde ihtiyaç duyulacak hizmetler için hizmet alımı araştırması yapılmış, şartname hazırlıklarının ardından Nisan ayında Kurula sunumu yapılarak ihaleye çıkılmasına ilişkin karar alınmıştır.

Nisan ayı içerisinde çıkılan ihalede sunulan tekliflerde eksikliklerin bulunmasından kaynaklı ihale iptal edilerek Mayıs ayında yeniden ihaleye çıkmıştır. Verilen teklifler üzerinden yapılan değerlendirme ile ihale karara bağlanmış olup Mayıs ayı içerisinde yüklenici firma ile Çağrı Merkezi Hizmetinin yerine getirilmesi işi kapsamında 30.05.2016 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 28 Haziran 2016 tarihi itibarı ile çağrı merkezi hizmet vermeye başlamıştır.

Kurumun kurmuş olduğu çağrı merkezine gelecek olan çağrılarının karşılanması, bilgilendirme ve ilk teknik desteğin verilmesiyle ilgili Çağrı Merkezi Hizmetinin yerine getirilmesi işi kapsamında imzalanan sözleşmeye ek olarak, Sözleşme’ye ekli Ek-2 teknik şartnamenin 7.2 maddesi uyarınca kurulmuş olan çağrı merkezinin çalışmalarına ilişkin Kurum tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda, gelen çağrılarının yoğunluğu göz önünde bulundurularak, çağrı merkezinin genel performansını artırmak ve çağrıları daha kısa sürede cevaplamak amacıyla çağrı merkezinde bulunan personel sayısının artırılması için ilgi sözleşme kapsamında İnsan Kaynağının Artırılmasına ilişkin Kasım 2016’da Ek Sözleşme hazırlanmıştır.

RAPORLAR

Aylık Faaliyet Raporları

Kurum faaliyetlerine ilişkin raporlar Kurum uzmanları tarafından gönderilen veriler ışığında aylık olarak hazırlanmakta ve her ayın en geç 10'unda Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'na gönderilmektedir.

Yıllık Faaliyet Raporu

Elektronik Haberleşme Yasasının 28'inci maddesi uyarınca hazırlanan ve yürürlükte bulunan Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 9(6) maddesi "*Başkan, her yılın Mart ayı sonuna kadar bir önceki yılın iş planı ile Kurum tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin değerlendirildiği taslak değerlendirme raporunu Kurul'a sunar. Kurul, değerlendirmeleri sonunda nihai faaliyet değerlendirme raporunu onaylayarak Kurum resmi internet sitesinde yayımlar.*" hükmünü içermektedir.

Kurumun 2015 yılında gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin, Kurum uzmanları tarafından gönderilen verilerin bir araya getirilmesi ile oluşturulan "2015 Faaliyet Raporu" Kurulun 25.03.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-12.24 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Kurum internet sitesinden yayımlanan ve ve kitapçık haline getirilen konu rapor bürokrasi çevreleri, EHS'ler ve KKTC'deki tüm Üniversitelerin ilgili bölümleri ile paylaşmıştır.

Pazar Verileri / Sektörel Raporlar

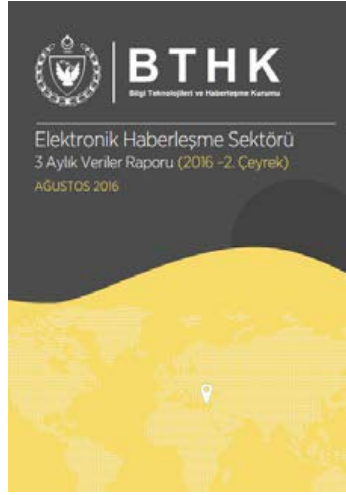
Elektronik Haberleşme Yasası uyarınca, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu'nun (BTHK) görev ve yetkileri arasında 'Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri takip etmek, sektörün gelişimini teşvik etmek amacıyla gerekli araştırmaları yapmak veya yaptırmak ve bu konularda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde çalışmak' yer almaktadır.

Kurumumuzun Yasa ile belirlenen görevlerini yerine getirebilmesi amacıyla, haberleşme sağlayıcıların şebekeleri, mevcut uygulamaları, hizmetleri, kullanıcı profilleri, kullanım bilgileri ve finansal durumları da dâhil olmak üzere çeşitli bilgiler üç aylık periyotlarda temin edilmekte ve

Kuzey Kıbrıs Elektronik Haberleşme sektöründe 2016 yılında yaşanan gelişmeler, sektörel detay ve raporlar yine üç aylık raporlar şeklinde Kurum internet sitesinden yayımlanmaktadır.

Kurum tarafından, 2016 yılı içerisinde hazırlanan Pazar Verileri/Sektörel Raporlar kitapçık haline getirilerek bürokrasi, basın, ticaret, sanayi, sağlık ve elektronik haberleşme sektörü çevreleri ile paylaşılmıştır.

Raporda, 2016 çeyrek dönemleri itibarıyla Kuzey Kıbrıs elektronik haberleşme sektörünün durumu, yaşanan gelişmeler ve sektörel detaylara yer verilmektedir.

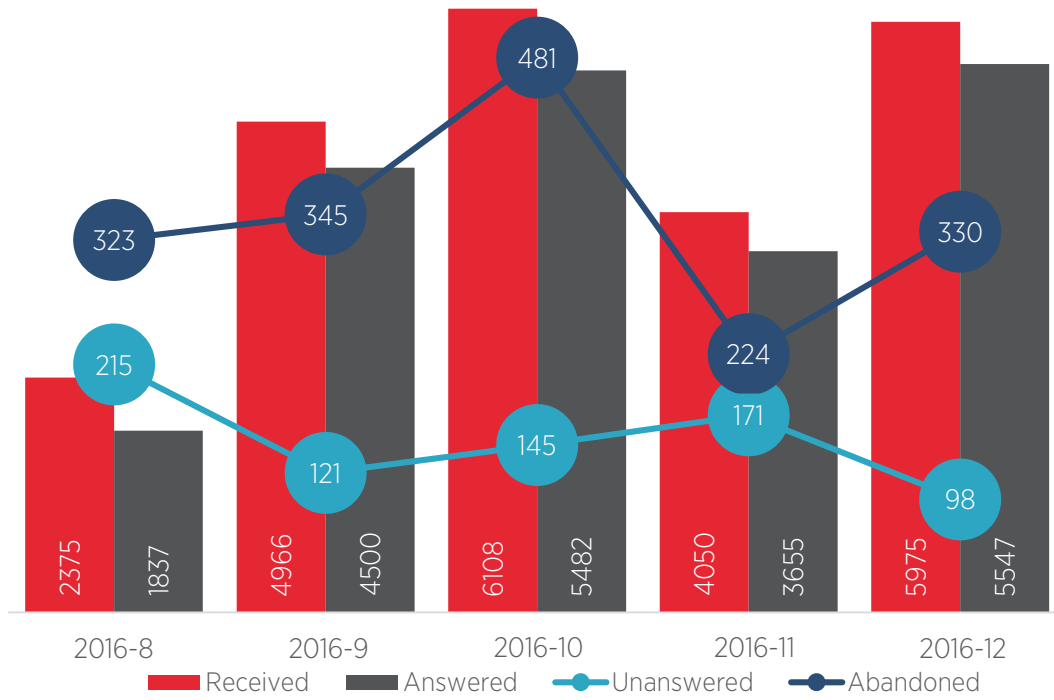
Bilgi ve İhbar Merkezi (444BTHK) Raporu

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzüğü'nün 18'nci maddesi uyarınca elektronik kimlik bilgisini haiz cihazlar ve Yasa ile belirlenen görevlerini yerine getirmek için Kurum, 2016 yılının 2'nci yarısında Bilgi ve İhbar Merkezini kurmuştur.

Aşağıda, Ağustos-Aralık 2016 dönemine ait Bilgi ve İhbar Merkezi (BİM) Çağrı Raporlarına yer verilmiştir.

Kaynak: BTHK

Çağrı Dağılımı Grafiği

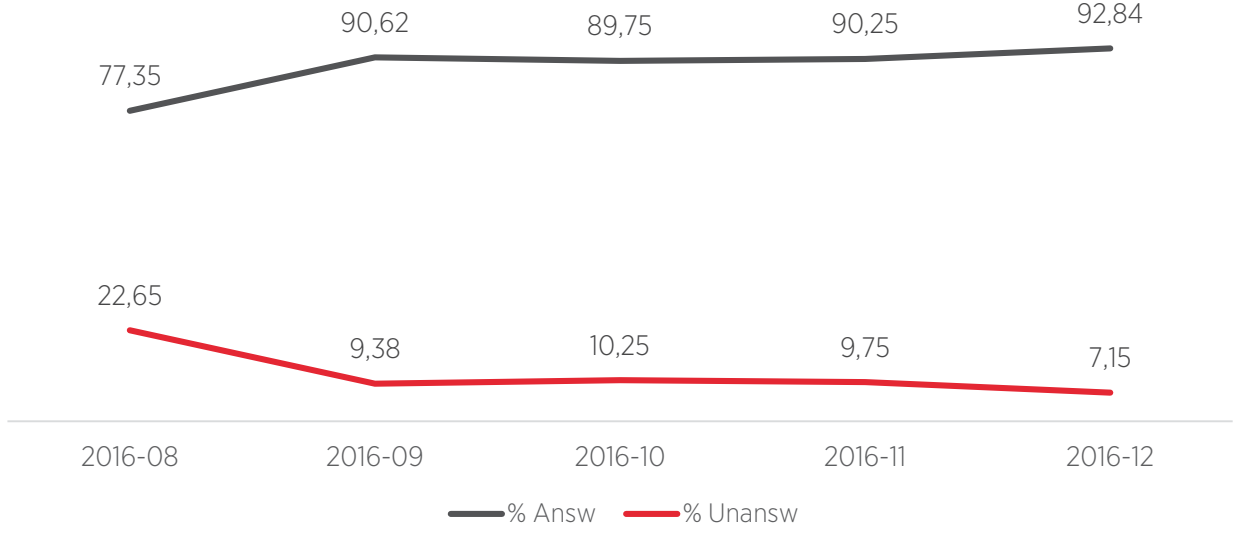
Şekil 1

19 Eylül 2016 tarihi itibarı ile MCKS sisteminin tüm fonksiyonları ile devreye alınması ve geçiş döneminin son bulması ile BİM'e gelen çağrı trafiğinde artış yaşanmıştır. Yukarıdaki Çağrı Dağılımı Grafiğinde de görülebileceği gibi 6108 adet ile en fazla çağrı Ekim ayında alınmıştır.

Bir çağrının bir çağrı merkezi temsilcisine ulaştığı zaman yanıtlanmış sayıldığı durumlara Cevaplanan Çağrı (Answered Call); arayanın müşteri temsilcilerinin yer aldığı kuyruğa dahil olduktan sonra, bir temsilciye ulaşmadan telefonu kapatmasına ise Cevaplanamayan Çağrı (Abandoned Call) ismi verilir. Aşağıda yer alan Answered-Unanswered Çağrı Grafiğinde de görüldüğü üzere 2016 yılının Ağustos ayından Aralık ayına kadar olan süre içerisinde cevaplanan çağrılarda yükseliş kaydedilirken cevaplanamayan çağrılarda ise düşüş yaşanmıştır.

Kaynak: BTHK

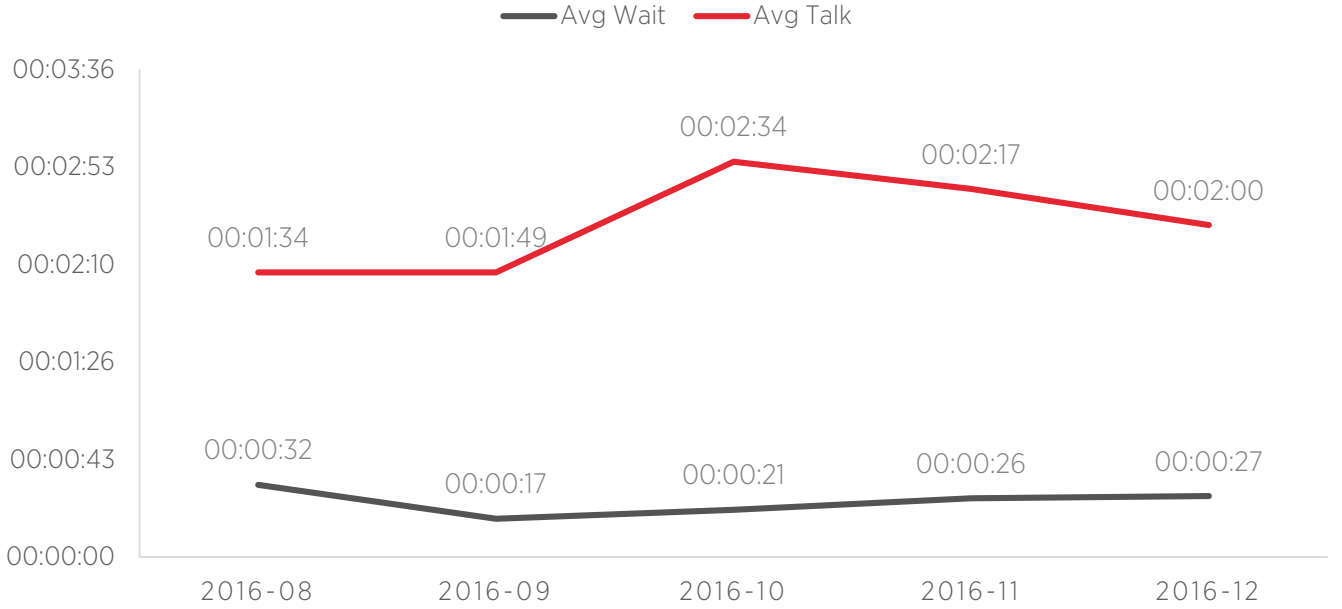
Answered-Unanswered Çağrı Grafiği

Şekil 2

Kaynak: BTHK

Ortalama Konuşma ve Bekleme Süreleri

Şekil 3

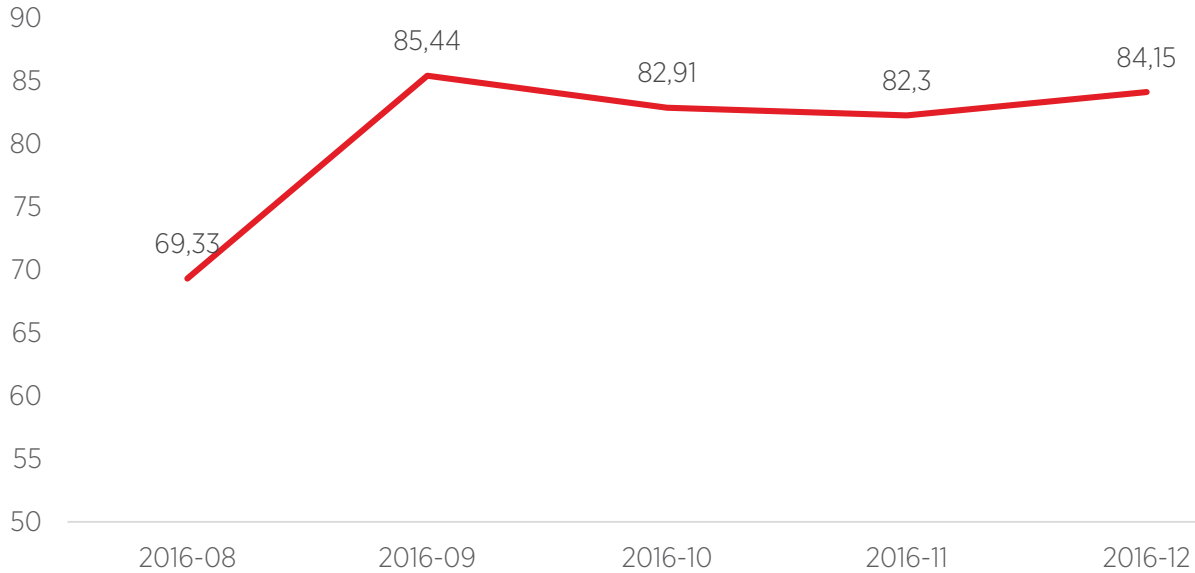
Bir çağrının ortalama görüşme süresini gösteren ve Ortalama Konuşma Süresi (Average Talk Time) olarak adlandırılan veriye bakıldığında çağrı merkezinin hizmete girmesinin ardından en fazla çağrının alındığı Ekim ayında kayıt konusuna ilişkin kullanıcıların bilgisi olmadığından gelen çağrılarda yöneltilen sorular ve cevaplandırma süresi 2 dk. 34 sn ile en yüksek seviyede seyretmiştir. Yine grafikte de belirtildiği üzere yılsonuna doğru ortalama konuşma süresinin 2 dk'ya düştüğü gözlemlenmektedir.

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü'ne ekli BİRİNCİ CETVEL Hizmet Kalitesi Kriterlerini içermekte ve Tüm Kamusal Haberleşme Sağlayıcılarının Çağrı Merkezlerine İlişkin Hizmet Kalitesi Kriterleri başlığı altında çağrı merkezindeki gerçek kişiye bağlanmak üzere sesli yanıt sisteminde yapılan son tuşlamadan çağrı merkezindeki gerçek kişinin hizmet talep eden kullanıcıyı cevapladığı ana kadar geçen ve saniye cinsinden ölçülen süre 30 Sn. ve cevaplanan aramaların yüzdesi ise %80 olarak belirlenmiştir. Sektördeki haberleşme sağlayıcılarının çağrı merkezlerine böyle bir kriter getirilmişken Kurumun farklı bir oran veya süre uygulaması düşünülemezdi. Bu nedenle 30 Sn. içinde cevaplanan aramaların yüzdesinin %80 olması hedefi BİM için de uyarlanmış ve bu ölçüt hizmet seviyesi toplam puanına (Service Level Agreement-SLA) yansıtılmıştır.

Ağustos 2016–Aralık 2016 dönemlerinde BİM hizmet seviyesinin ölçümlendiği grafiğe aşağıda yer verilmiştir. Belirtilen sürede hizmet seviyesi toplam puanı %81.7 olup 2017 yılında %93 olması hedeflenmiştir.

Kaynak: BTHK

Hizmet Seviyesi Toplam Puanı (SLA%)

Şekil 4

GÖREV VE FAALİYETLER

1.Uluslararası Kuzey Kıbrıs Bisiklet Turu Organizasyonunda Kullanılacak Telsiz Cihazları

Elektronik Haberleşme Yasası'nın 62'nci ve 63'üncü maddesinin 3'üncü fıkrası kuralları, ilgili diğer mevzuat ve gelen talep uyarınca Kurum, Kuzey Kıbrıs Bisiklet Federasyonu tarafından 19-21 Şubat 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen "1. Uluslararası Kuzey Kıbrıs Bisiklet Turu" organizasyonda kullanılmak üzere 5 adet röle (tekrarlayıcı), 20 adet el telsizi ve 15 adet araç telsizi kurulumu ve kullanımı için, 17 Şubat 2016-21 Şubat 2016 tarihleri arasında geçerli olmak üzere geçici süre ile verilen Telsiz Kurma ve Kullanma İzininin, Kuzey Kıbrıs Bisiklet Federasyonu'na verilmesine ve bu çerçevede kurulup kullanılacak telsiz cihaz ve sistemleri için gereken telsiz ruhsat ve telsiz kullanım ücretlerini ödemekten muaf tutulmasına karar vererek KKTC'nin tanıtımına olanak sağlayacak organizasyona katkıda bulunmuştur.

2017 Kurum Bütçesinin Hazırlanması

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 8'inci maddesi uyarınca Kurum, uluslararası işbirliği, uyumlaştırma ve standartlaştırma, piyasa analizi, uzman istihdam etme, uyumu izleme ve diğer piyasa kontrol çalışmaları, Yasa tahtında çıkarılacak mevzuat ve Kurumun alacağı kararların hazırlanması ve uygulanmasını içine alan düzenleme çalışmalarının maliyetleri dahil, Kurumun bütün tahmini gelir ve giderlerini içeren bütçe taslağını her yılın Eylül ayı başında hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Kurum organizasyon şemasındaki tüm bölümler, 2017 taslak iş planı ile uyumlu olarak 2017 yılında ihtiyaç duyulacak kaynakları belirleyerek bütçe planlarını hazırlayarak ilgili bölüme iletmislerdir.

2016 mali yılı kapanış raporu 2017 yılının ilk ayında tamamlanmış; 2017 Mali Yılına Ait Kurum Bütçesi ise 23 Ocak 2017 tarihinde Cumhuriyet Meclisi'nde oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

2017 Kurum İş Planının Hazırlanması

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 9'uncu maddesi uyarınca Kurum, bir sonraki yıl için planlanan faaliyetlerini, bunlarla ilgili performans kriterleri ve hedeflerini içeren Kurum iş planı taslağını, her yılın Eylül ayı sonuna kadar hazırlar.

2017 İş Planı hazırlık çalışmalarında 2015-2018 Stratejik Planı ile belirlenen amaç ve hedefler ele alınmış ve tüm bölümler taslak iş planlarını hazırlayarak ilgili bölüme iletmislerdir.

İlgili bölüm tarafından derlenen 2017 İş Planı Taslağı Ekim ayında Kurulun değerlendirmesine sunulmuş ve Kurul 04.11.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-30.87 sayılı kararı ile 11 Kasım 2016-07 Aralık 2016 tarihleri arasında 2017 İş Planı Taslağının kamuoyu görüşüne açılmasına ilişkin karar almıştır.

Görüşler neticesinde nihai hale getirilen 2017 İş Planı 09.12.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-34.02 sayılı Kurul kararı ile onaylanmış ve Kurum internet sayfasında yayımlanmıştır.

3G Carrier ve 4G Çalışmaları

3G bandında mobil haberleşme sağlayıcılar tarafından talep edilen ek frekanslara ilişkin mevzuat ve teknik inceleme çalışmaları yapılarak raporlar hazırlanmıştır.

Yapılan çalışmalarda, mobil hizmetler için ayrılmış frekans bandlarının mevcut kullanımları, tahsis edilebilecek frekans bandlarının belirlenmesi ve mobil hizmetlere ait frekans bandlarında planlamalar yapılarak raporlar hazırlanmıştır. Ayrıca 3G ve 4G teknolojileri ile kullanılan frekans bandlarına ilişkin bilgi notu ve sunumlar hazırlanmıştır.

Hazırlanan bilgi notu ve sunumlara ilişkin ana başlıklar şöyledir:

- o 3G ve 4G teknolojileri hakkında genel bilgiler,
- o KKTC'deki mobil frekans bandlarının mevcut durumu,
- o Tahsis edilebilir frekans bandları.

ISO 9001 – Kalite Yönetim Sistemi Çalışmaları

ISO 9000 Standart serisi, uygulandığı alanlarda kalite yönetim sistemlerinin kalitesini ölçmek ve bu yöntemle sunulan hizmetlerin kalite güvencesini vermek amacına yöneliktir. ISO 9001 kalite güvence sisteminin geliştirilmesi, uygulanması ve etkinliğinin iyileştirilmesi yoluyla memnuniyetin artırılması için süreç yaklaşımının benimsenmesidir. ISO 9001 Standardı kalite ile ilgili neyin yapılacağını değil nasıl yapılacağını söyler ve buna ilaveten etkin bir kalite yönetim sistemi için asgari şartları belirtir.

Bu kapsamda 10 Eylül 2014 tarihinde ISO 9001 Standardı için Kurum içi çalışmalara başlanmıştır. Kurum hizmet personeli arasından görevlendirilen Kalite Yönetim Temsilcisi'nin yürütmekte olduğu çalışmalar kapsamında yönetim ve hizmet biriminden alınan katkılar ile standardın gereksinimi olan Organizasyon El Kitabı, Görev Tanımları, Formlar, Prosedürler, Prosesler (Süreçler), Talimatlar, Destek Dokümanları ve diğer ilgili konularda çalışmalar yapılmıştır.

7 Ağustos 2015 tarihinde yapılan ve başarı ile sonuçlanan dış tetkik aşamasından sonra ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi sertifikası Kuruma teslim edilmiştir. Periyodik olarak yapılmaya devam edilen iç ve dış tetkikler ile sistemin verimli çalışması sağlanmaktadır.

ISO 9001 belgesi kapsamında yılda 2 kez yapılacak olan iç denetim ile yılda 1 kez yapılacak olan dış denetimlere hazırlanmak, kurulan sistemi güncel tutmak, gerek görülen değişiklik ve iyileştirmeleri yaparak sistemin etkin olarak kullanılmasını sağlamak amacı ile ilgili bölümlerle ihtiyaç oldukça gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

2016 yılının Ağustos ayında gerçekleştirilen dış denetimde başarılı olan Kurum, aldığı uygunsuzluklara istinaden başlattığı düzeltici ve önleyici faaliyetler ile sertifikasının geçerliliğini bir sonraki yıla kadar uzatmıştır.

Haberleşme Sağlayıcı İnternet Sitelerinin Arşivlenmesi

Yürütülen ön araştırma ve soruşturmalar kapsamında tespit edilen ihtiyaç doğrultusunda, haberleşme sağlayıcıların internet sitelerinin arşivlenerek geriye dönük takip edilebilmesi amacıyla sürekli kopyalarının kayıt altına alınması çalışması yapılmıştır.

Kurum İdari Ücreti

Elektronik Haberleşme Yasası'nın 21(1)(A) Maddesi uyarınca haberleşme sağlayıcılar, önceki yıla ait cirolarının %1 oranını aşmamak üzere Kurum tarafından belirlenecek oranda bedeli, ilgili yılın Ocak ayı sonuna kadar Kurum'a yatırmakla yükümlüdürler. Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu, haberleşme sağlayıcıların 2016 yılı için ödeyecekleri Kurum idari ücret oranının 15.10.2015 tarihli ve 2015-İK/BTHK-33.88 sayılı kararı ile %0,52 olarak belirlenmesine karar vermişti.

2015 yılının Ekim ayında, 2016 Kurum İdari ücret yükümlülüğü hakkında tüm aktif haberleşme sağlayıcılara yazılar gönderilmiştir. Ocak ayının sonunda ödemesini yapmayan haberleşme sağlayıcılara telefon yoluyla ve ayrıca yazı gönderilerek hatırlatma yapılmıştır.

Tüm aktif haberleşme sağlayıcılarından 2016 yılına ait Kurum İdari Ücreti tahsil edilmiştir.

Kurum İnternet Sayfası Yönetimi

Kurum internet sayfası ile ilgili çeşitli çalışmalar 3 ana başlık altında yürütülmektedir.

I. Periyodik çalışmalar

Kurum internet sayfasının güncelliğini koruması ve Kurum ile ilgili bilgilerin erişilebilmesi için yapılan periyodik çalışmalardan bazıları;

- Kamuoyu görüşüne açılan tüm içeriklerin sayfadan yayımlanması,
- Kurum ile ilgili basında yer alan haberlerin sayfadan paylaşılması,
- Kamuoyuna açılan raporların internet sayfasından yayımlanması,
- Personel ilan ve alımı ile ilgili süreçlerin sayfa üzerinden sürekli güncellenmesi,

- Yasa, Tüzük, Yönetmelik ve Protokollerin internet sayfasında yayımlanması,
- Resmi Gazete’de yer alan Kurum ile ilgili konuların yayımlanması,
- Kurum olarak yapılan sunum, konferans ve bilgilendirmelerin yayımlanması,
- Haberleşme Sağlayıcılar Listesinin güncellenmesi,
- Kurum ile ilgili resmi istatistiklerin yayımlanması,
- BTHK – Newsletter ile ilgili adres kayıt defterinin oluşturulması.

II. Kurum İnternet Sayfası Güvenliği ve Veri Depolama

Yürütülen çalışmalar kapsamında sitenin güvenliğinin sağlanması için gerekli yazılım güncellemeleri ve olası veri kayıplarına engel olmak için kontrol ve yedeklemeler düzenli olarak yapılmaktadır.

III. Kurum İnternet Sitesinin Yenilenmesi

Kurum internet sitesinin yenilenmesi amacıyla tasarım ve geliştirme kapsamında teklif alımları tamamlanmış ve Kurul 06.10.2016 tarihli ve 2016-İK/ BTHK-27.73 sayılı kararı ile konu çalışmanın yapılması için Doğu Akdeniz Üniversitesi’nden hizmet alımı yapılmasına karar vermiştir.

Kararın ardından iç ve dış kullanıcılar için daha kolay, esnek ve modern yapıda bir sitenin sunulması amacı ile tasarım ve geliştirme çalışmaları başlatılmıştır. Yeni sitenin anasayfa ve içsayfa tasarımlarına yönelik görüş ve önerilerin hazırlanabilmesi amacı ile Sektörel Rekabet ve Bilişim Bölümleri tarafından araştırmalar yapılmış, ihtiyaç listeleri hazırlanmış, içeriklerin zenginleştirilmesi ve diğer ilgili konular çalışılmıştır.

Yeni internet sitesinin 2017 yılının ilk yarısında devreye alınması planlanmıştır.

Numara Tahsisleri

Taşkent Doğa Parkı

KKTC’nin herhangi bir yerinde bulunan yaralı, vurulmuş, hasta veya herhangi bir şekilde yardıma muhtaç tüm doğa hayvanlarının buldukları yerden alınarak uzman ekipler tarafından tedavi edilmesi ve rehabilitasyon sonunda tekrar doğaya kazandırılmasını amaçlayan 3 veya 4 haneli kısa numara talebi Taşkent Doğa Parkı yetkilileri tarafından Kuruma iletilmiştir.

Taşkent Doğa Parkı için “Kullanıcıların az sayıda rakam çevirmesi suretiyle kolay erişmelerini sağlamak amacı ile sağlık, kamu düzeni ve kamu yararına çalışan sağlık kuruluşları ve kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilebilen 11XY yapısındaki numaralardır.” şeklinde kabul gören ve boş olan 4 haneli kısa numara verilebileceği öngörülmüş ve Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü ile Ücretler Tüzüğü uyarınca ‘Numara Tahsis’ ve ‘Numara Kullanım’ ücretleri ve KDV tutarının da ödenmesi ile, belirtilen kapsam dahilinde kullanılmak üzere, “1190” kısa numarası Taşkent Doğa Parkı’na tahsis edilmiştir.

Telekomünikasyon Dairesi

Telekomünikasyon Dairesi'nin kullanımında bulunan 147 kısa numarası, Telefon Arıza Takip amaçlı ve teknik ekibinin iç haberleşmesi için kullanılan bir numaradır. Telekomünikasyon Dairesi tarafından Kuruma gönderilen yazı ile, ilgi kısa numaranın Türkiye Cumhuriyeti'nde bulunan Açıköğretim Lisesi (ALO 147) ile aynı olduğundan dolayı birtakım sorunlar yaşandığı ve kendilerine tahsis edilebilecek yeni bir numara ile değişiklik taleplerinin bulunduğu iletilmiştir.

Yapılan araştırma ve incelemeler neticesinde teknik ekibin iç haberleşmesi dâhilinde kullanılan "147" kısa numarasının "1392" olarak değiştirilmesi uygun bulunmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Yüksek Öğrenim ve Dışilişkiler Dairesi tarafından ve "Yükseköğrenim Danışma Hattı" adı ile çağrı merkezi olarak kullanılacak 3 haneli ve '103' kısa numarasının talebi Kuruma iletilmiş ve Ücretler Tüzüğü uyarınca belirtilen bireysel kullanım hakkına ilişkin 'Numara Tahsis' ve 'Numara Kullanım' ücret ödemeleri Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılmıştır.

Sınırlı kaynak dâhilinde olan 3 haneli kısa numaralar, acil ve kurtarma servisleri gibi hizmetlere kullanıcıların az sayıda rakam çevirerek hızlı erişmelerini sağlama amacı ile tahsis edilmesi amaçlanan numaralar olup bu numaraların düzenlendiği Ulusal Numaralandırma Planı çalışmalarına 2016 yılında devam edilmiştir.

103 kısa numarasının, Ulusal Numaralandırma Planı'nın yürürlüğü ile hâlihazırda kullanımda bulunan ancak acil ve kurtarma servisleri kapsamına girmeyen 3 haneli kısa numaraların 4 haneli kısa numaralara çevrilmesi veya değiştirilmesinin kabul edilmesi şartı ile verilebileceği Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderilen yazı ile bilgilendirmesi yapılarak tahsis edilmiştir.

Personel Eğitimleri Araştırma Çalışmaları

Yılsonuna kadar tüm Kurum personelinin alması planlanan Genel İletişim ve Kişisel Gelişim Eğitimleri ile ilgili uygunluk, alternatifler, detay bilgi, fiyat ve tarih araştırma çalışmaları Kurula sunulmuş ve kararın ardından 2016 yılında personele verilecek eğitimler belirlenmiştir.

Rekabet Kurulu ile Toplantılar

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Rekabet Kurulu arasında 2013 yılında imzalanan İşbirliği Protokolü uyarınca tarafların her yıl Şubat, Haziran ve Ekim aylarında ve gerekli görüldüğü zamanlarda daha fazla olmak üzere, bir araya gelerek elektronik haberleşme sektöründe rekabet ortamının iyileştirilmesi, mevcut sorunlar, sürdürülen soruşturma ve

uygulamalar, piyasa analizleri, ihtiyaçlar, rekabet hukuku ve politikalarına ilişkin güncel gelişmeleri ele almaları ve gerekli işlemler konusunda değerlendirme yapmaları öngörülmüştür.

Kurum ile Rekabet Kurulu arasında imzalanan protokol ile öngörülen toplantılar, 2016 yılında gerçekleştirilmiş ve yapılan toplantılarda değinilen başlıca konular elektronik haberleşme sektöründeki rekabet ortamı, piyasa analizi çalışmaları, rekabet hususu ile ilgili araştırma ve soruşturmalar ve Kurum ve Rekabet Kurulu'nun ileriye dönük potansiyel işbirliği alanları olmuştur.

Yayıncılık Teknik Komite Görüşmeleri (Broadcasting Technical Committee)

2012 yılı itibarı ile başlatılan Yayıncılık Teknik Komite görüşmeleri kapsamında, 2014 ve 2015 yıllarında FM frekans bandının düzenlenmesi ile ilgili yapılan görüşmeler tamamlanmış ve düzenleme çalışmaları olumlu sonuçlanmıştır. FM bandında 250-300 kHz yayın yapan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi yayınları, uluslararası standartlarda belirtilen 150 kHz band genişliğine çekilmiş ve iki yönetimin FM frekans bandındaki sorunlar büyük bir oranda giderilmiştir.

2016 yılı içerisinde FM radyo kanallarında devam eden enterferans sorunları değerlendirilmiş ve Kurum tarafından yeni alınan FM analizör cihazı ile ölçümler yapılarak FM radyo kanallarına ait raporlar oluşturulmuştur. Adanın kuzeyinde yapılan ölçümler ile oluşturulan bu raporlar üzerinden enterferanslara ait çözüm çalışmaları devam etmiştir. Radyo ve TV yayınları, GSM sistemleri ve diğer sistemlere ait frekans girişimleri ile düzenlemelerin değerlendirildiği Yayıncılık Teknik Komitesi görüşmelerine ilişkin görüşme tarihleri ve görüşme yerlerine aşağıda yer verilmiştir.

YAYINCILIK TEKNİK KOMİTESİ GÖRÜŞME SAYISI	GÖRÜŞME TARİHİ	GÖRÜŞME YERİ
1. Görüşme	14 Aralık 2012	Birleşmiş Milletler Barış Gücü UNDP Good Offices, Lefkoşa
2. Görüşme	29 Mart 2013	
3. Görüşme	31 Mayıs 2013	
4. Görüşme	10 Ocak 2014	
5. Görüşme	21 Şubat 2014	
6. Görüşme	17 Temmuz 2014	
7. Görüşme	13 Mart 2015	
8. Görüşme	16 Temmuz 2015	
9. Görüşme	22 Eylül 2015	
10. Görüşme	16 Şubat 2016	

Yetkilendirme Çalışmaları

Yeni Yetkilendirme İşlemleri

2016 yılsonu itibariyle, elektronik haberleşme sektöründe Kurum tarafından yetkilendirilmiş 2 Mobil Haberleşme Sağlayıcı, 1 Sabit Haberleşme Sağlayıcı, 33 İnternet Servis Sağlayıcı, 4 Çağrı Taşıma Hizmeti Sağlayıcısı ve 8 Altyapı İşletmecisi bulunmaktadır.

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü uyarınca genel yetkilendirme formu ile bildirim yapılmasının ardından Kurum, form ve istenen diğer evraklar ile varsa diğer bilgi ve belgelere yönelik kontrolünü yaparak eksik bilgi ve belge olmaması durumunda bildirimde bulunan tüzel kişiye 7 gün içerisinde Genel Yetkilendirme Belgesi sunar.

Belirtilen süreler dâhilinde ilgili tüm bilgi ve belgeleri doğru şekilde teslim ederek 2016 yılında Kurum tarafından Genel Yetkilendirme Belgesi verilen ve 'Yeni Yetkilendirme' olarak isimlendirilen 3 İnternet Servis Sağlayıcılığı, 3 Altyapı İşletmeciliği, 1 Çağrı Taşıma ve 1 Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti için yetkilendirme verilmiştir.

HABERLEŞME SAĞLAYICI ADI	HİZMET KAPSAMI	AÇIKLAMA
Megafox İletişim Ltd.	İnternet Servis Sağlayıcılığı	Yeni Yetkilendirme
Royalnet İnternet Ltd.	İnternet Servis Sağlayıcılığı	Yeni Yetkilendirme
Telekomünikasyon Dairesi	İnternet Servis Sağlayıcılığı	Yeni Yetkilendirme
Flytom Networks Ltd.	Çağrı Taşıma	Yeni Yetkilendirme
Nethouse Bilgi İşlem Merkezi Ltd.	Altyapı İşletmeciliği	Yeni Yetkilendirme
Kıbrıs Online Ltd.	Altyapı İşletmeciliği	Yeni Yetkilendirme
Broadmax İletişim Ltd.	Altyapı İşletmeciliği	Yeni Yetkilendirme
S.D.A. Communications Ltd.	Ortak Kullanımlı Telsiz Hizmeti (OKTH)	Yeni Yetkilendirme

Yetkilendirme İptalleri

Netser İletişim Hizmetleri Ltd. Yetkilendirme İptali

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü'nün 27(3) maddesi "Kurum, Yasa uyarınca idari suç işlemiş bir haberleşme sağlayıcısının, Yasa'nın 99'uncu Maddesinin 1'inci fıkrasının (Ç) bendine göre, bir elektronik haberleşme şebekesi işletme veya elektronik haberleşme hizmetleri sunma hakkının askıya alınmasına veya iptal edilmesine karar verebilir. Bu durumda haberleşme sağlayıcı Kurumun abone mağduriyetini gidermek için aldığı tedbirlere uymakla yükümlüdür." hükmünü içermektedir.

Kurul 17.02.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-7.16 sayılı kararı uyarınca Netser İletişim Hizmetleri Limited'in, aşağıda belirtilen bulgular ışığında Yasa ile belirlenen yükümlülüklerini yerine getirmediğinden yetkilendirmesi iptal edilmiştir.

1. Aşağıda listelenen yazıların Netser İletişim Hizmetleri Ltd. adresine, ofisin sürekli kapalı olması nedeni ile teslim edilememesi;

Yazı Tarihi	Sayı	Konu
13.1.2015	BTHK.0.001-KGY/1-15/99	KKTC Ulusal Frekans Planı ve lisanslı bantlarda kullanılacak transmision cihazları ve bu cihazların kullanılacağı frekans bantları hk.
4.12.2015	BTHK.0.001-KGY/6-15/3793	TS/İSO/İEC 20000 Standardına Uygunluk Sağlanması
5.1.2016	BTHK.0.001-KGY/1-16/29	2015-4. Çeyrek İnternet Servis Sağlayıcı Hizmeti Verilerinin Bildirilmesi
4.2.2016	BTHK.0.001-KGY/1-16/338	2016 Kurum İdari Ücret Ödeme Hatırlatma Yazısı

2. 0392 444 9434 numaralı iletişim hattının hizmet dışı bırakılmış olması ve 0542 881 2121 numaralı hat üzerinden kısa mesaj da dâhil olmak üzere cevap verilmemesi;
3. 2015 yılı Kurum İdari Ücret ödemesinin yapılmaması;
4. 2016 yılı Kurum İdari Ücret ödemesinin yapılmaması;
5. Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü'nün 12'nci maddesi kapsamında kendisinden talep edilmesi ve müteaddit defalar verilerin gönderilmesi gerekliliğinin hatırlatılmasına rağmen Netser İletişim Hizmetleri Ltd. isimli haberleşme sağlayıcının, 2014-3, 2015-1, 2015-2, 2015-3 ve 2015-4 çeyrek dönemlerine ilişkin verileri göndermemesi;
6. İlgili haberleşme sağlayıcıya:
  - i. 2014-3.Çeyrek verilerini göndermediğinden, 02.12.2014 tarihli ve 2014 - DK/ BTHK - 72.151 nolu YK Kararı uyarınca idari para cezası;
  - ii. 2015-1.Çeyrek verilerini göndermediğinden, 15.05.2015 tarihli ve 2015 - DK/ BTHK - 18.54 nolu YK Kararı uyarınca idari para cezası;
  - iii. 2015-2.Çeyrek verilerini göndermediğinden, 12.08.2015 tarihli ve 2015 - DK/ BTHK - 26.68 nolu YK Kararı uyarınca idari para cezası;
  - iv. 2015-3.Çeyrek verilerini göndermediğinden, 05.11.2015 tarihli ve 2015 - DK/ BTHK - 35.94 nolu YK Kararı uyarınca idari para cezası

uygulanmış olması;

7. Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü madde 27. (1) “*Haberleşme sağlayıcı, iptal ettirmek için talepte bulunduğu yetkilendirme kapsamında elektronik haberleşme altyapısı işletmediğini, hiçbir aboneye sahip olmadığını veya aboneleriyle ilişkisini kestiğini beyan ederek yetkilendirmenin iptal edilmesi için faaliyetlerini durduracağı tarihten en az üç ay önce Kuruma yazılı talepte bulunur. Üç ay önceden ancak Kuruma bildirilmesinin doğal afet, sağlık, iflas ve benzeri mücbir nedenlerden dolayı mümkün olmaması halinde, haberleşme sağlayıcısı faaliyetini durdurduğunu durdurma tarihinden başlayarak en geç 1 ay içerisinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.*” hükmünün uygulanmamış olması.

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü’nün 27’nci maddesinin 3’üncü fıkrası “*Kurum, Yasa uyarınca idari suç işlemiş bir haberleşme sağlayıcısının, Yasa’nın 99’uncu maddesinin 1’inci fıkrasının (Ç) bendine göre, bir elektronik haberleşme şebekesi işletme veya elektronik haberleşme hizmetleri sunma hakkının askıya alınmasına veya iptal edilmesine karar verebilir.*” hükmü uyarınca ve yukarıda belirtilen maddelerdeki yükümlülüklerin yerine getirilmemiş olduğu tespit edildiğinden Kurul, Netser İletişim Hizmetleri Ltd.’in yetkilendirmesinin iptal edilmesine ve kararın Kurum internet sitesinde yayımlanmasına karar vermiştir.

Elektronik Sertifikasyon Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) Başvuru ve Yetkilendirmeleri

Denizler Bilişim Hizmetleri Ltd.’in ESHS Başvurusu ve Değerlendirilmesi

Kuruma 06.06.2016 tarihinde 93/2007 Sayılı Elektronik İmza Yasası, Yasa altında hazırlanan 21.10.2008 tarihli ve R.G.186 A.E 760 sayılı Elektronik İmza Yasasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Tüzüğü ve bu Tüzük uyarınca hazırlanan Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Yönetmelik ve Yasa uyarınca hazırlanan diğer mevzuatlar kapsamında Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) olmak amacı ile Denizler Bilişim Hizmetleri Ltd. tarafından ESHS başvuru talebi iletilmiştir.

Elektronik İmza Yasası ve mevzuatları gereğince ESHS sistemi üzerinde yapılacak teknik denetimler için hazırlık çalışmaları yapılmış, teknik denetimlerde kullanılacak olan denetim maddeleri oluşturulmuş ve yapılan başvurunun incelenmesinin ardından sistem üzerinde teknik denetim gerçekleştirilmiştir. Mevzuatta belirtilen standartların gerekleri sistem üzerinde aranmış ve tespitler yapılarak teknik yeterlilik raporu oluşturulmuştur.

Yasa, Tüzük ve Yönetmelik çerçevesinde incelenen ve denetimi yapılan ilgi başvuruya ilişkin Kurul, 04.08.2016 tarihli ve 2016 –DK/BTHK–22.52 sayılı kararı ile Tüzüğün 7(2) maddesi uyarınca belirtilen eksikliklerin giderilmesi için 05 Eylül 2016 tarihine kadar ek süre vermiştir.

Eksik bilgi ve belgelerin tamamlanmasının ardından ve Elektronik İmza Yasasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Tüzüğü’nün 7’nci maddesi uyarınca yapılan incelemeler sonucunda Kurul,

09.09.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-25.66 sayılı kararı ile ilgili şirketin Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) olarak faaliyet gösterebileceği hususunda karar almıştır.

Kamu Sertifikasyon Merkezinin ESHS Başvurusu ve Değerlendirilmesi

Kuruma 08.09.2016 tarihinde 93/2007 Sayılı Elektronik İmza Yasası, Yasa altında hazırlanan 21.10.2008 tarihli ve R.G.186 A.E 760 sayılı Elektronik İmza Yasasının Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Tüzüğü ve bu Tüzük uyarınca hazırlanan Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Yönetmelik ve Yasa uyarınca hazırlanan diğer mevzuatlar kapsamında Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) olmak amacı ile KKTC Kamu Sertifikasyon Merkezi tarafından ESHS başvuru talebi iletilmiştir.

Elektronik İmza Yasası ve mevzuatları gereğince ESHS sistemi üzerinde yapılacak teknik denetimler için hazırlık çalışmaları yapılmış, teknik denetimlerde kullanılacak olan denetim maddeleri oluşturulmuş ve yapılan başvurunun incelenmesinin ardından KSM sistemleri üzerinde teknik denetim gerçekleştirilmiştir. Mevzuatta belirtilen standartların gerekleri sistem üzerinde aranmış ve tespitler yapılarak teknik yeterlilik raporu oluşturulmuştur.

Yapılan denetimler ve incelemeler neticesinde tespit edilen eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması amacı ile Kurul 04.11.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-30.86 sayılı kararı ile 08.12.2016 tarihine kadar ek süre verilmesi yönünde karar almıştır.

Eksik bilgi ve belgelerin tamamlanmasının ardından Yasa, Tüzük ve Yönetmelik çerçevesinde KKTC Kamu Sertifikasyon Merkezi'nin Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı (ESHS) olarak faaliyet gösterebileceği 16.12.2016 tarihli ve 2016-DK/BTHK-35.06 sayılı Kurul kararı ile onaylanmıştır.

Genel Yetkilendirme Bildirim Formu Revizesi

Elektronik Haberleşme Yasası ve Yasa uyarınca yürürlükte bulunan Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spekturum Tüzüğü'nün 8'inci maddesi uyarınca bildirim formu ve formda belirtilen evraklar ve ayrıca ilgi Tüzüğün 20'nci maddesinin 9'uncu fıkrası uyarınca haberleşme sağlayıcılarının genel yetkilendirme kapsamında bildirimde bulunurken vereceği bilgiler düzenlenmektedir.

Yukarıda belirtilen ilgili Tüzük maddeleri gereği bildirim formunda belirtilen ve sunulması gereken bilgi ve belgeler özel şirket ve/veya tüzel kişilere yönelik talep edilmekte idi. İhtiyaç doğrultusunda konu bildirim formunun kamu tüzel kişilere yönelik hazırlanması ve yasal mevzuata uygun gerekli düzenleme ve/veya düzeltmelerin yapılarak Genel Yetkilendirme Formlarının Özel Tüzel Kişiler ve Kamu Tüzel Kişiler için iki ayrı şekilde hazırlanarak Kurum internet sitesinde yayımlanmasına ilişkin çalışmalar yapılmıştır.

ÖN ARAŞTIRMA, SORUŞTURMA, İZLEME VE DENETLEME

Ön Araştırma ve Soruşturmalar

2016 yılında re'sen ve şikâyet üzerine toplam 4 ön araştırma yapılmış ve bunlardan 1 tanesi soruşturma aşamasına taşınmıştır. İlgili ön araştırmalar Elektronik Haberleşme Yasasının 43(2) maddesinde belirtilen hükümlere aykırılık teşkil edebilecek şekilde ve tüketicilerin yanıtılabilmesi sonucu doğurabilecek herhangi bir bilginin verilmemesi gerekliliği kapsamında yapılmıştır.

Telsim'in iPhone 6S Kampanyası Hakkında Yapılan Ön Araştırma

Tüketicilere yapılan tüm duyuru, reklam ve benzeri konularda azami hassasiyetin ve dikkatin gösterilmediği ve tüketicilerin yanlış bilgilendirilebileceği sebebi ile ilgili şikâyet kapsamında Kasım 2015'te başlatılan ön araştırmaya 2016 yılında da devam edilmiştir.

Söz konusu araştırma sonucunda;

Tüketicinin yanıtılması sonucunu doğurabilecek bir unsur tespit edilmemiş olup, ilgili görselde belirtildiği üzere kampanyadan faydalanmak isteyen tüketicilerin Telsim Shop'lara başvuru yapılması istenmektedir. Denetime tabi olan haberleşme sağlayıcının resmi internet sayfasında bulunan tüm Telsim Shop'ların iletişim bilgileri incelendiğinde bazı eksiklikler gözlemlenmiştir. İnternet sayfasında bulunan bazı Telsim Shop'ların telefon numarası bulunmamakta; telefon numarası bulunan bazı Telsim Shop'lar ise mesai saatleri içerisinde arandığında cevap alınamadığından ötürü ulaşılamamaktadır.

Denetime tabi olan operatöre internet sayfasında bulunan Telsim Shop iletişim bilgilerinden eksik olanların tamamlanması ve mevcut olarak yayında olan telefon numaralarının ise kontrol edilmesine ilişkin yazı gönderilerek şikâyette bulunan haberleşme sağlayıcıya da Kurul tarafından alınan karar bildirilmiştir.

"Adaya İlk Kez Getirilmesi" Söylemi Hakkında Yapılan Ön Araştırma

Tüketicilere yapılan tüm duyuru, reklam ve benzeri konularda azami hassasiyetin ve dikkatin gösterilmediği ve tüketicilerin yanlış bilgilendirilebileceği sebebi ile ilgili şikâyet kapsamında Kasım 2015'te başlatılan ön araştırmaya ilişkin çalışmalara 2016 yılında da devam edilmiştir.

Yapılan ön araştırma sonucunda; bundan sonra yayımlanacak tüm duyuru ve görsellerde "ilk" ve/veya benzeri anlam içeriğine sahip sloganların tüketicilere yanlış bilgi verilmesini önlemek amacı ile ilk olunduğuna emin olunmadan kullanılmamasının daha doğru olacağından azami

hassasiyetin ve dikkatin gösterilmesi gerekliliği, tüketicilere satışa sunulan cihaz kampanyalarının tümünde kampanya başlangıç ve bitiş tarihlerinin eksiksiz olarak resmi internet sayfalarının ilgili bölümlerinde yer alması gerekliliği, yayımlanacak tüm duyuru ve görsellerde “ilk” ve/veya benzeri anlam içeriğine sahip sloganların tüketicilere yanlış bilgi verilmesini önlemek amacı ile ilk olunduğuna emin olunmadan kullanılmamasının daha doğru olacağı ve yayımlanacak “İlk Kez” içerikli şikâyetlerde belirtilen ibarenin ispat külfeti doğurmasından dolayı Tüketicileri Koruma Yasası altında hazırlanan Ticari Reklam ve İlanlar Tüzüğü’nün 14’üncü maddesi olan “İspat Külfeti” kapsamında değerlendirilmesi gerektiğinden ilgili şikâyetlerin Ticaret işleri ile ilgili Bakanlığa yapılması gerekliliği ilgili haberleşme sağlayıcılara bildirilmiştir.

Mobil Haberleşme Sağlayıcıların Giriş/Başlangıç Paketleri Hakkında Yapılan Ön Araştırma

KKTCELL ve TELSİM şirketleri tarafından ilan olunan ve 1 Mart 2016 tarihinden itibaren standart tarifenin sonlanacağı ve giriş/başlangıç paketi ismi verilen yeni bir tarifeye kaydırılacağı 9.90TL olan bu tarife içerisinde sabit ücret ve ek menfaatler olacağı belirtilmiştir.

Söz konusu tarifelerin, Elektronik Haberleşme Yasası’na aykırılık teşkil edebilecek şekilde tüketicilere zarar doğurabileceği sebebiyle bir ön araştırma başlatılarak şubat 2016’da mobil haberleşme sağlayıcılardan birtakım bilgiler talep edilmiştir.

16.03.2016 tarihinde yetkili denetçilerin görevlendirilmesi yapılarak mobil haberleşme sağlayıcıların tesislerinde denetim gerçekleştirilerek Giriş/Başlangıç Paketleri kapsamında yapılacak bu denetimin amacı, haberleşme sağlayıcılar tarafından ön araştırma kapsamında gönderilen yazışmalarda belirtilen rakamların kontrolü ve araştırma kapsamında ihtiyaç duyulan daha fazla detay bilgiye ulaşmak olarak belirtilmiştir.

17.03.2016 ve 18.03.2016 tarihlerinde yapılan denetimler sonucunda Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğünün 15’inci maddesi uyarınca Kurul, 28.04.2016 tarihli ve 2016-DK/ BTHK-16.39 sayılı kararı ile Telsim’in Giriş/Başlangıç Paketleri konusunda açılan soruşturmanın ilerletilmesine ilişkin karar almıştır.

Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğünün 16’inci maddesi uyarınca “Başlangıç Paketi” konusunda yapılan soruşturma ve bu kapsamda alınan savunma Kurul tarafından değerlendirilerek;

- Başlangıç Paketi’nin bazı abonelere bilgilendirme yapılmadan tanımlanması nedeni ile oluşan zararın abonelere geri iade edilmesine;
- Ön araştırma aşaması kapsamında Kuruma gönderilen 24 şubat 2016 tarihli ve 2015/FT/BTHK/048 sayılı yazıda belirtilen abone sayısı ile denetim sırasında tespit edilen abone sayısındaki uyuşmazlıktan ötürü Yasanın 99. Maddesinin 2(C) bendinin ihlal edildiği ancak konu ile ilgili bir menfaat elde etme amacı güdülmediği ve abone mağduriyetine yol açmadığı da göz önünde bulundurularak, ilgili kuruluşa konu ile ilgili uyarı yazısı yazılmasına;

- Yeni paket, tarife ve benzeri uygulamaların neden olacağı değişikliklerin abonelere gönderilecek dönem sonu faturalarına ve işletmenin diğer sistemlerine doğru yansımaları için herhangi bir yeni uygulamaya geçilmeden önce gerekli düzenleme ve hazırlıkların yapılmasına ilişkin azami hassasiyet gösterilmesi gerektiği ile ilgili yazı gönderilmesine;

ilişkin Kurul 09.12.2016 tarihli ve 2016-DK/ BTHK-34.03 sayılı karar olarak soruşturmanın kapatılmasına karar verilmiştir.

Mutlu Trading Ltd. ile İlgili Yürütülen Ön Araştırma

Mutlu Trading Ltd. isimli aboneye ait olan 2254095 numaralı ADSL hattından gerçekleşen yurtdışı görüşmeleri ile ilgili olarak Kasım 2016'da ön araştırma yapılmıştır.

ADSL olarak kullanılan 2254095 nolu hat üzerinden Şubat 2016, Mart 2016, Mayıs 2016 Haziran 2016 ve Ağustos 2016 fatura dönemleri içerisinde yurtdışı görüşmeler yapılmış olması nedeni ile belirtilen dönemlere ait faturalar beklenenin çok üzerinde gerçekleşmiştir. Ancak yapılan kontrollerde belirli aralıklarla aynı numara ve/veya numaralara doğru başlatılan aramaların, Mutlu Trading Ltd. tarafından özel görüşme ve/veya görüşmelerin yapılmış olma olasılığını ortadan kaldırdığı düşünülmektedir.

25 Kasım 2016 tarihinde görevli Kurum personeli tarafından Mutlu Trading Ltd.'e ait iş yerine ziyaret gerçekleştirilerek bahse konu ADSL cihazı ve bu cihazın özellikleri ve şikâyetle yer alan tüm cihaz ve yerlere ait araştırma yapılmıştır. İlgili ön araştırma raporu 2016 sonunda Kurula sunulmak üzere kapsamlı bir şekilde hazırlanmıştır.

İzleme ve Denetleme

18 Haziran 2014 tarihli ve 139 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 'Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu ile Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu Çalışma ve Denetim Usul ve Esasları Tüzüğü' nün 14'üncü Maddesi uyarınca, 12-13 Ocak 2016 tarihlerinde ve aşağıda belirtilen konular kapsamında KKTCELL ve Telsim şirketlerine yönelik 'İzleme ve Denetim' faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda aşağıda belirtilen ana konularda izleme ve denetim yapılmıştır.

Mobil Telsiz Kullanım Ücretleri (MTKÜ)

20 Aralık 2012 tarihli ve 210 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mobil Terminal Telsiz Ücretlerine Dair Tüzüğün 5'inci maddesi uyarınca "Mobil elektronik haberleşme hizmeti sunan kamusal haberleşme sağlayıcılar, kendi sistemlerine dahil aktif abonelerin Yasa uyarınca Kuruma ödemek zorunda olduğu telsiz ruhsatname ve yıllık kullanma ücretlerini, aktif abonelerinden Kurum adına tahsil ederek Kurum hesaplarına devretmekle yükümlüdür."

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde hizmet vermekte olan Mobil Haberleşme Sağlayıcıları olan KKTCELL ve Telsim Ocak 2016'da ziyaret edilerek, Mobil Terminal Telsiz Ücretlerinin (MTKÜ) tahsil edilmesi kapsamında uygulanan kurallar ve yöntemlerin yerinde denetlemesi yapılmıştır.

Ceyrek Rapor Verileri

Yasa uyarınca, Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu'nun görev ve yetkileri arasında 'Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmeleri takip etmek, sektörün gelişimini teşvik etmek amacıyla gerekli araştırmaları yapmak veya yaptırmak ve bu konularda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde çalışmak' yer almaktadır.

İlgili görev ve yetkilerden yola çıkarak, 3 aylık dönemler bazında ve Kurum tarafından yetkilendirilmiş elektronik haberleşme sağlayıcılardan elde edilen veriler kullanılarak 'Elektronik Haberleşme Sektörü-3 Aylık Veriler Raporu' hazırlanmaktadır.

KKTCELL ve Telsim tarafından Kuruma iletilen çeyrek verilerin içeriğine yönelik Ocak 2016'da yerinde denetleme gerçekleştirilmiştir.

Prepaid (Faturasız) Hatların Kayıt Edilmesi

Yasa'nın 42(1)(A)(b)(i) Maddesi "Faturasız hat abonesinin hat kullanımı 3 aydan fazla sürecekse kullanıcının kimlik bilgisi alınması zorunludur." hükmünü içermektedir.

Kurulun 07.10.2015 tarihli ve 2015-İK/BTHK-32.83 sayılı kararı uyarınca;

- 01.10.2015 tarihinden önce faturasız hat abonesi olunan hatlardan kimlik bilgileri alınmayan hatların gelen-giden aramalarının 01.12.2015 tarihi itibarı ile kullanıma kapatılmasına karar vermiş ancak bilgisi alınan hat sayılarını değerlendirilerek tüketici mağduriyeti oluşmaması amacı ile bilgisi alınamayan hatların gelen-giden aramalara kapatılma tarihinin 26.11.2015 tarihli ve 2015-İK/BTHK-37.105 sayılı kararı ile 15 gün ek süre verilerek 16.12.2015 tarihinde kapatılmasına karar verilmiş;
- 01.10.2015 tarihinden itibaren satışı yapılacak yeni faturasız hat kullanıcılarına ait bilgilerin hattın ilk kullanımından itibaren 90 gün (3 ay) içinde alınmasına; bilgisi alınmayan hatların ise 90 günün sonunda gelen-giden aramalarının kapatılması;

kararlaştırılmıştı.

KKTCELL ve Telsim şirketlerinin belirtilen kararları uygulamaları ile ilgili yerinde denetim yapılması kararlaştırılmış ve Ocak 2016'da denetimler gerçekleştirilerek, belirtilen kapsamlarda bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur.

Mobil Haberleşme Sağlayıcı ve AKM Denetimleri

MCKS sistemi kurulduktan sonra Call Detail Report (CDR) verileri mobil haberleşme sağlayıcılar tarafından düzenli olarak Kuruma iletilmektedir. CDR verileri üzerinden yapılan analizlerde aboneler tarafından kullanılan mobil cihazların mevzuata uygunluğu kontrol edildiğinden CDR verilerinin doğruluğu Kurum düzenlemelerinde kritik bir rol oynamaktadır.

Ağustos 2016'da CDR verilerinin doğruluğunu kontrol etmek üzere mobil haberleşme sağlayıcılarının tesislerinde denetimler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ekim 2016'da Abone Kayıt Merkezlerinde (AKM) MCKS süreçlerinin doğru ve mevzuata uygun olarak çalışıp çalışmadığına dair denetimler gerçekleştirilmiştir.

PROJELER

Merkezi Cihaz Kayıt Sistemi (MCKS) Projesi

MCKS projesi için gerekli yazılım ve donanım altyapısının kurulması kapsamında 17.08.2015 tarihinde proje ekipleri oluşturularak çalışmalar başlatılmıştır. Proje kapsamında 2015 yılsonuna kadar yürütülen Yazılım, Donanım ve Altyapı, Arabağlantı ve Eğitim çalışmalarına aşağıda yer verilmiştir.

Yazılım

Proje kapsamında TTG Int. Firması ile MCKS sistemi için teknik şartnamede belirtilmiş olan yazılım modülleri hakkında mantıksal akışları oluşturabilmek için Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında seri toplantılar yapılmıştır. Bu toplantıların sonucunda aşağıdaki modüllere yönelik ayrıntılı mantıksal akışlar oluşturulmuştur.

Modüller;

- 1- Bireysel Başvuru Sistemi (BBS), bireysel ithalat yolu ile ülkeye girecek cihazların MCKS sistemine kaydını sağlayan yazılımdır.
- 2- İthalat-İmalat Takip Sistemi (ITS), toplu olarak ithalatçıların ithal ettikleri veya imalatçıların ülke içerisinde ürettikleri cihazların MCKS sistemine kaydını sağlayan yazılımdır.
- 3- Başvuru Değerlendirme Sistemi (BIDS), bireysel veya toplu ithalat yolu ile ülkeye giren cihaz başvurularının Kurum tarafından değerlendirildiği yazılımdır.
- 4- Bilgi İhbar Sistemi (BIS), kayıp çalıntı cihazların kullanıcılar tarafından ihbar edilerek bilgi verileceği yazılımdır.
- 5- Log Takip Sistemi (LTS), MCKS sisteminde yapılan tüm işlemlerin kaydını tutan yazılımdır.
- 6- Raporlama Sistemi (RS), MCKS sisteminde bulunan tüm veriler üzerinden rapor alınmasını sağlayan yazılımdır.
- 7- CDR analizleri ve Web Servisleri, mobil haberleşme sağlayıcılardan gelecek kayıtların sisteme aktarılması ve veri tabanına işlenmesi ile mobil haberleşme sağlayıcılar arasında kurulacak bağlantıyı sağlayan yazılım modülleridir.
- 8- Kullanıcı Yönetim Sistemi (KYS), MCKS sisteminde oluşturulacak tüm kullanıcıların yetkilerini düzenleyen yazılım modülüdür.

Mobil haberleşme sağlayıcılar ile toplantılar yapılarak ilgili modüller aktarılarak geribildirimleri alınmış ve bu doğrultuda uygun görülen geliştirmeler yapılarak modüllere eklenmiştir.

Aralık 2015'te BIDS, BBS, BIS, LTS, ITS, CDR ve liste analiz modülleri için yazılım geliştirmelerinin tamamlanmasının ardından her bir modülün çalışabilirliğini denemek amacı ile örnek data ile mobil haberleşme sağlayıcılar ile birlikte testler yapılmış; belirtilen modüllerin çapraz testlerine başlanmıştır.

EMI firması tarafından yazılım modülleri tamamlanmış ve ilk testleri İstanbul'da bulunan TTG Int. Firması sistemleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Testlerin tamamlanmasının ardından 28 Aralık 2015 tarihinde yazılım modülleri Kurumdaki donanım sistemleri üzerine aktarılarak testlere hazır hale getirilmiştir.

Arabağlantı

Mobil haberleşme sağlayıcılar ile arabağlantıların kurulmasına yönelik olarak proje hazırlanmış ve kullanılacak altyapı için Telekomünikasyon Dairesine başvuru yapılmıştır. TD tarafından gönderilen teknik şartname uyarınca teklifler alınarak Kurum ve TD arasında fiberoptik kablo çekilmesine yönelik teklif veren firmalar arasından firma seçimi yapılmıştır. Kurul kararı ile tedarik edilecek fiber optik kablo, ek malzemeleri ve kablonun döşenmesine ilişkin işçilik hizmetlerini içeren sözleşme hazırlanmıştır.

Belirtilen çalışma kapsamında yeni döşenen fiber optik hat üzerinden TTnet internet bağlantısı kurulması ve mobil haberleşme sağlayıcılar ile arabağlantıların sonlandırılmasına yönelik fiziksel bağlantıların sağlanması çalışmaları tamamlanmıştır.

Mobil haberleşme sağlayıcılar ile arabağlantıların kurulmasında kullanılacak bir diğer yöntem olan radyolinklerin kurulması tamamlanmıştır.

Donanım ve Altyapı

MCKS sistem odasının kurulması ve yenilenmesi çalışmasında altyapı planlaması yapılarak ihtiyaç duyulan malzeme ve cihaz alımı gerçekleştirilmiştir.

MCKS projesi için gerekli donanım altyapısının kurulması, temel sistem yüklemeleri ve gerekli konfigürasyonlar için çalışmalar tamamlanarak testleri yapılmış ve 21 Aralık 2015 tarihinde donanım ve altyapıya yönelik sistem teslim alınmıştır.

Eğitimler

2015 yılsonu itibarı ile MCKS projesi kapsamında verilmesi planlanan eğitimlerin bir kısmı ve 2016 yılının ilk çeyreğinde de sistemin bir bütün olarak teslim alınmasının ardından öngörülen tüm kapsamlı eğitimler tamamlanmıştır.

Proje kapsamında 2016 yılı sonuna kadar yürütülen çalışmalarına aşağıda yer verilmiştir.

Kabul Testleri ve Kati Kabul

Yukarıda yer verildiği üzere MCKS sistemi kurulum çalışmaları 28 Aralık 2015 tarihinde EMI Technologies şirketi tarafından tamamlanarak Kuruma teslim edilmiştir. 28 Aralık 2015-11 Mart 2016 tarih aralığında MCKS sistemi kabul testleri Kurum tarafından yapılmış olup, 11 Mart 2016 tarihinde MCKS sistemi Kurum tarafından teslim alınmıştır.

MCKS kabul testlerinde aşğıdaki aşamalar ve husular Kurum tarafından gerçekleştirilmiştir:

1. MCKS Sistemi Veritabanı Performans Testleri
2. MCKS Sistemi Güvenlik Testleri
3. MCKS Sistemi Yazılım Modülleri Fonksiyonel Testleri
  - a. Kullanıcı Yönetim Sistemi (KYS) Modülü Testi
  - b. Bireysel Başvuru Sistemi (BBS) Modülü Testi
  - c. İthalat-İmalat Takip Sistemi (ITS) Modülü Testi
  - d. Bilgi ve İhbar ağrı Sistemi (BIS) Modülü Testi
  - e. Başvuru ve İhbar Değerlendirme Sistemi (BIDS) Modülü Testi
  - f. Raporlama Sistemi (RS) Modülü Testi
  - g. CDR & Liste Yönetimi Modülü Testi
  - h. Web servisleri Modülü Testi
  - i. MCKS Web Sayfası Testi
4. MCKS Sistemine Ait Yazılım Lisansları Kontrolü
5. Mobil Haberleşme Sağlayıcılardan İle Bağlantı Testleri

Geçiş Döneminin Uygulanması (18 Nisan 2016 – 19 Eylül 2016)

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzüğün Geçici 1'inci maddesinde, ilgi Tüzüğün yürürlüğe girmesinden ve MCKS sisteminin devreye alınmasından sonra, en geç beş gün içerisinde mobil haberleşme sağlayıcıların sisteminde kayıtlı tüm abonelere ait MSISDN ve IMEI numaralarının Kuruma gönderilmesi gerektiği, en geç beş ay içerisinde de ülkedeki ithalatçılardan yurt dışından ithal ettikleri ve mağazalarında bulunan tüm IMEI'li cihazlarını, kullanıcılardan ise sisteme kayıt edilmemiş fakat ellerinde bulunan cihazlarını kayıt ettirmesi gerektiği kuralı bulunmaktadır.

Belirtilen kural uyarınca;

- 31 Temmuz 2015 tarihli sözleşme ile kurulumu tamamlanan MCKS sisteminin 18 Nisan 2016 tarihinde devreye alınarak "Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzüğün" Geçici 1'inci maddesinde belirtilen kayıt işlemlerinin ve geçiş sürecinin başlatılması;
- Bu süreçle ilgili mobil haberleşme sağlayıcıların ve kamuoyunun bilgilendirilmesi;
- Geçiş sürecinde yapılacak kayıt işlemlerinin 19 Eylül 2016 tarihi mesai bitiminde sona ermesi;
- 19 Eylül 2016 tarihinde mesai bitimini müteakip MCKS sisteminin tüm fonksiyonları ile birlikte devreye alınması;

hususlarına ilişkin Kurul, 01 Nisan 2016 tarihli ve 2016-İK/BTHK-13.27 sayılı kararı almıştır.

Bu karar ve yürürlükteki mevzuat uyarınca 18 Nisan 2016–19 Eylül 2016 tarihleri arasında sistemle ilgili aşağıdaki işlemler ve geliştirmeler gerçekleştirilmiştir:

1. Son 2 (iki) yıl içerisinde en az bir kere kullanılan (01 Ocak 2014 tarihinden 19 Nisan 2016 tarihine kadar en az bir kere hizmet almış olan) cihazlar için ve abonenin herhangi bir işlem yapmasına gerek kalmadan, mobil haberleşme sağlayıcılar aracılığı ile elde edilen cihazlara ait tüm IMEI numaraları sisteme kayıt edilmiştir.

2. Aktif olarak kullanılmamış, kullanıcıların elinde bulunan ve kayıt işlemleri yapılamamış cihazlara ait IMEI numaralarının kayıt işlemleri için mobil haberleşme sağlayıcılarına bağlı AKM kayıt işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için MCKS sistemi ile uyumlu geçiş sürecince uygulanacak yeni bir arayüz ve kayıt fonksiyonları geliştirilerek uygulamaya konmuştur.
3. İthalatı gerçekleştirilen ancak MCKS sisteminde sair nedenler ile kayıt işlemi yapılamayan cihazlar için ithalatçılar veya dağıtıcı firmalar tarafından Kuruma IMEI cihaz bildirimleri gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu bildirimlerdeki IMEI numaraları geliştirilen özel bir yazılım içerisinde uygulanarak MCKS sistemine yüklemeleri tamamlanmıştır.
4. MCKS sisteminde yetkilerin düzenlenmesi için süreçler çalışılmış ve gerekli formlar oluşturulmuştur.
5. Geçiş döneminden sonra AKM’lerde uygulanacak süreçlerin eğitimleri için AKM çalışanlarına sunumlar yapılmış, eğitimler verilmiş ve kullanıcı klavuzları hazırlanmıştır.
6. Geçiş döneminden sonra kısa mesajla (SMS) abonelere yapılacak bildirimler için kısa mesaj içerikleri hazırlanmış ve abonelere iletilecek mesajlar için MCKS sistemi modüllerinde yeni süreçler geliştirilmiştir.
7. Geçiş döneminden sonra MCKS kayıt süreçlerini gösteren çizimler, anlatımlar ve başvuru formları hazırlanmıştır.
8. Mobil haberleşme sağlayıcılardan gelen CDR akışları değerlendirilmiş ve bu süreçte meydana gelen aksaklıklar düzeltilerek IMEI numarası kopyalanmış, değiştirilmiş cihaz tespit yöntemleri için yeni süreçler sisteme eklenmiştir.
9. MCKS sistemine ait WEB sitesi için içerikler oluşturulmuş ve yayımlanmıştır.
10. MCKS sistemine ait modüller, yeni gelişen ihtiyaçlara göre yeniden değerlendirilerek analiz edilmiş ve geliştirilerek güncellenmiştir.

Geçiş Dönemi Sonrası (19 Eylül 2016- 31 Aralık 2016)

Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Tüzük kapsamında; beş aylık geçiş sürecinde kayıt işlemleri tamamlanmamış olduğundan elektronik kimlik bilgisi değiştirilmiş ve/veya kopyalanmış olarak tespit edilen kaçak cihazların Tüzükle belirlenen listelere alınmasına ilişkin usullerin belirlenmesi amacıyla Tüzüğün 21’inci maddesi uyarınca “Elektronik Kimlik Bilgisi Değiştirilmiş ve/veya Kopyalanmış Olarak Tespit Edilen Kaçak Cihazların Kayıt Süreçlerine İlişkin Tebliğ” metni hazırlanarak 13 Ekim 2016 tarihli ve R.G 131 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

MCKS sistemi, Kurumun ihtiyaçları doğrultusunda analiz edilerek bazı modüllerinde değişiklikler yapılmıştır. Yapılmış olan değişikliklere aşağıda yer verilmiştir:

1. İşleyişinde performans iyileştirmeleri;
2. Sistem güvenlik iyileştirmeleri;
3. BIDS modülünde kullanılmak üzere liste değişim işlemlerinin eklemesi;

4. Modüller arası mesajlaşma sistemi;
5. Sistemde oluşan bug'ların (işleyişi bozan kod parçaları) giderilmesi;
6. BBS işleyiş süreçlerinde Kurumun ihtiyaçları doğrultusunda değişiklikler yapılmak üzere analiz çalışmaları;
7. CDR işleme yöntemlerinde değişiklikler ve değişikliklerin sisteme uygulanması;
8. www.bthkmcks.org sitesinde geçiş sonrası değişikliklerinin uyarlanması ve duyurulması;
9. BIS modülüne gelen çağrılara hızlı cevap verebilecek şekilde bilgilerin görüntülenebileceği modüllerin eklenmesi;
10. Veritabanında performans iyileştirmeleri;
11. Kayıt işlemlerinin ayrı bir lokasyondan gerçekleştirilmesi amacı ile ek bina kiralaması yapılmıştır.

MCKS sistemi üzerinden 18 Nisan 2016–31 Aralık 2016 tarihleri arasında yapılan işlem detaylarına ait bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir:

Geçiş Döneminde Beyaz Listeye Alınan Cihazlar

Mobil Haberleşme Sağlayıcılardan	1,391,194
*BBS'den	196,779
**ITS'den	58,734
İthalatçı Rafındaki + 2. IMEI kayıtlarından	1,465
Toplam	1,648,172

Geçiş Sonrasında Beyaz Listeye Alınan Cihazlar

ITS	137,772
BBS	9,596
Toplam	147,368

* BBS: Bireysel Başvuru Sistemi

**ITS: İthalat Takip Sistemi

2016 yıl sonu itibarı ile MCKS sisteminde beyaz listeye kayıtlı cihaz sayısı 1,795,540 adet olarak gerçekleşmiştir.

Numara Taşınabilirliği Sistemi (NTS) Projesi

İhale Şartname Hazırlıkları

Numara Taşınabilirliği Tüzüğü uyarınca Kurum, Merkezi İhale Komisyonu Başkanlığı bünyesinde Numara Taşınabilirliği Sistemi Yazılım ihalesine çıkılması amacı ile gerekli çalışmalarını 2016 yılında başlatmıştır.

2017 Kurum İş Planında en kapsamlı proje olarak yer alan Numara Taşınabilirliği Sistemine ilişkin Genel Şartname, Teknik Şartname ve İdari Şartnameler ile gerekli diğer ek dokümanlardan oluşan çalışma 2016 yılsonu itibari ile tamamlanarak nihai hale getirilmiştir.

ÖLÇÜMLER

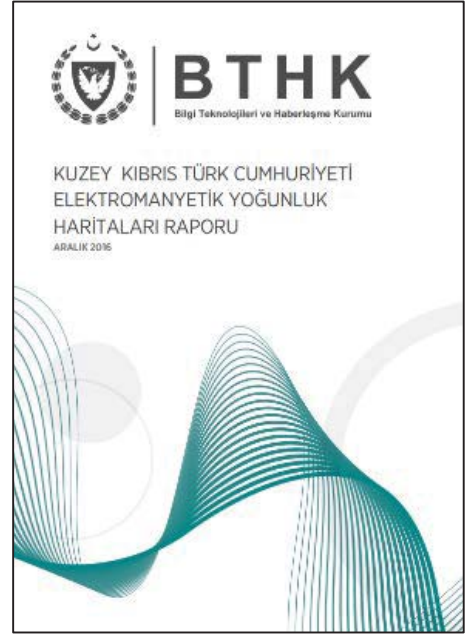
Elektromanyetik Alan Şiddeti (EMF) Ölçümleri

Yaşam Alanlarının Ölçülmesi

Yaşam alanlarında bulunan radyo ve televizyon vericileri, mobil telefon ve baz istasyonları, yüksek gerilim hatları, trafolar, tüm elektrikli ev aletleri ve tıbbi cihazlar gibi ekipmanlar Elektromanyetik (EM) alanlara neden olmaktadır. Kurum tarafından elektromanyetik (EM) alan şiddeti ölçümlerinin yapılarak yerleşim alanlarının EM yoğunluk haritalarının çıkartılmasına ilişkin çalışmalar her iki yılda bir yapılmakta olup ilgili çalışmalar 2011 ve 2013 yıllarında ada genelinde yapılmıştır. Haritaların çıkarılması işlemi için gerekli olan verilerin toplanmasına yönelik, yerleşim alanları özel araçla gezilerek konu bölgelerdeki EMF ölçümleri yapılmaktadır.

11 Temmuz 2016-11 Ağustos 2016 tarihleri arasında Selvilitepe ve Kantara emisyon noktaları dahil olmak üzere Lefkoşa, Girne, Gazimağusa, Güzelyurt, Yeni İskele şehir merkezleri ile kaza sınırları içerisindeki hemen hemen tüm yerleşim alanlarında Elektromanyetik (EM) alan şiddeti ölçümleri yapılarak KKTC'ye ait "Elektromanyetik Yoğunluk Haritaları" raporu oluşturulmuştur.

Bu raporda, KKTC genelinde gerçekleştirilen ölçümler değerlendirilmiş olup, "elektromanyetik alan şiddeti bakımından standartlarla belirlenen limit değerlerine göre herhangi bir limit aşımının tespit edilmediği" vurgulanmıştır.

Aşağıdaki tabloda bu raporda yer verilen ölçüm sonuçlarına ve ölçüm yerlerine ait özet bilgiye yer verilmiştir.

Yerleşim Yerleri (İlçe/Kaza Sınırları Dahilinde)	Ölçüm Sayısı (Adet)	Ortamin En Yüksek Ölçülen Değeri (2016) (V/M)	Ortamin Ölçülen Ortalama Değeri (2016) (V/M)	Frekans Bandı Ayrımı Yapılmaksızın Referans Alınan En Düşük Ortam Limit Değeri (V/M)	Gsm 900 İçin Ortam Limit Değeri (V/M)	Gsm 900 İçin Cihaz Başına Limit Değeri (V/M)
1.Yeni İskele	25,183	5.22	0.20	28	41.25	10.23
2.Gazimagusa	34,168	5.29	0.24	28	41.25	10.23
3.Güzelyurt	16,114	9.13	0.24	28	41.25	10.23
4.Girne	49,077	9.73	0.24	28	41.25	10.23
5.Lefkoşa	46,183	7.81	0.31	28	41.25	10.23
Emisyon Noktaları						
Kantara	460	2.98	0.99	28	41.25	10.23
Selvilitepe	211	19.05	1.84	28	41.25	10.23
Toplam	171,402					

İlçe ve/veya Kaza sınırları dahilinde yapılan ölçümlerde, elektromanyetik alan kaynağı olan baz istasyonlarının yakınından ve insanların yoğun olduğu okul, hastane, üniversite gibi yerlerin çevrelerinden özellikle veri toplanmasına dikkat edilmiştir.

ICNIRP tarafından GSM 900 bandında tek bir cihaz için belirlenen limit değer 10,23 V/m; ortam için ise 41.25 V/m'dir. ICNIRP'nin ortam limit değeri için belirlemiş olduğu en küçük değer olan 28 V/m yaşam alanı harici olan yerler için de kullanılabilir. Bu bağlamda, Kantara ve Selvilitepe emisyon noktalarında Radyo ve TV frekans bandı için ortamın limit değeri 28 V/m olarak belirlenmiştir.

Yakınında yaşam alanı olmamasına rağmen Kantara ve Selvilitepe verici istasyonlarında yapılan ölçümlerde alınan 2.98 V/m ve 19.05 V/m'nin de ortam limit değerleri içerisinde kaldığı görülmektedir.

Emisyon noktaları hariç yerleşim yerlerinde alınan en yüksek ölçüm değeri ise 9.73 V/m ile Girne'de görülmektedir. ICNIRP belirlemiş olduğu ortam limit değerleri incelendiğinde, Girne'de tespit edilen en yüksek değer olan 9.73 V/m'nin GSM 900 frekans bandı için cihaz başına belirlenen 10,23 V/m limit değerinin altında kaldığı görülmektedir.

Ölçümlerin Gerçekleştirildiği Güzergâh

Şekil 5

EM alan ölçümlerindeki amaç; yerleşim yerleri için EM yoğunluk haritası çıkartılması olduğundan prensip olarak bütün yerleşim yerlerinin gezilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ülkemizdeki altı yerleşim merkezinde, mahallelerde ve köylerde, emisyon noktalarında (Selvilitepe ve Kantara) yapılan ölçümler de dahil olmak üzere toplamda **171,402** adet veri alınarak EM alan ölçümleri yapılmış ve EM yoğunluk haritaları oluşturulmuştur.

Sahada yapılan çalışmalarda NARDA marka SRM 3006 model EM alan şiddeti ölçüm cihazı kullanılmıştır. Bu cihaz ortamdaki bileşke EM alan şiddetini ölçmek amacıyla tasarlanan ve her bir frekans kanalından gelen EM alan şiddetini ayrı ayrı analiz edip sunabilen bir cihazdır.

Spektrumun İzlenmesi İçin Yapılan Ölçümler

Ülkemizde kullanılan frekans bantlarının izlenmesi, denetlenmesi ve verimli frekans kullanımını gerçekleştirebilmek amacı ile yapılan çalışmalar kapsamında Kurum, ülkenin çeşitli yerlerinde denetimler gerçekleştirmiştir.

Enterferans (Girişim) Ölçümleri

2016 yılında sivil havacılık ve UMTS-3G frekans bandlarında bulunan enterferans şikâyetleri Kuruma iletilmiştir.

Bu şikâyet dilekçeleri kapsamında Kurum teknik uzmanları, Lefkoşa bölgesinde sivil havacılık frekans bandında 2 adet ve Girne bölgesinde UMTS-3G frekans bandına 1 adet olmak üzere toplam 3 adet enterferans ölçümü gerçekleştirmişlerdir. Bu ölçümlerde, frekans bantlarının

izlenmesi, denetlenmesi ve verimli frekans kullanımını gerçekleştirebilmek amacı ile Kurum bünyesinde bulunan Rohde & Schwarz marka ölçüm cihazı kullanılmıştır.

Lefkoşa bölgesinde yapılan ölçümlerde sivil havacılık frekans bandına intermodülasyon kaynaklı enterferans yapıldığı tespit edilmiş ve ilgili FM radyo yayıncılık kanallarında ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

Girne bölgesinde yapılan ölçümde ise UMTS-3G frekans bandına DECT standardında çalışan kablosuz bir telefonun enterferans yaptığı tespit edilmiş ve gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

FM Radyo Yayınlarına İlişkin Ölçümleri

2016 yılının Mart ayı içerisinde FM bandında detaylı ölçümler gerçekleştirebilmek amacı ile Pira.cz firmasından P175 FM Yayıncılık Analizörü (P175 FM Broadcast Analyzer) temin edilmiştir.

FM frekans bandında yapılan ölçümler, Kantara ve Selvitepe verici istasyonları yakınında gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu ölçümlerde frekans sapması fazla olan FM radyo yayınları tespit edilerek bu yayınlara ait frekans sapmasının standartlarda belirtilen FM radyo yayın sapması olan ± 75 kHz seviyelerine düşürülmesi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Hizmet Kalitesi Ölçümleri

EHS'ler Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü ve Tüzüğe ekli Birinci Cetvel'de belirtilen hizmet kalitesi kriterlerine uymakla yükümlüdürler. 2016 yılında Kurum, mobil ve sabit haberleşme sağlayıcıların belirtilen yükümlülüklerinin denetimini gerçekleştirmek üzere mobil ve sabit hatların hizmet kalitesini ölçebilen en üst model olan "ASCOM" "TEMS" marka cihazları envanterine eklemiştir.

Kurum teknik uzmanlarının, ASCOM şirketinin mühendisleri ile birlikte mobil hizmet kalitesi ölçüm cihazlarının kurulumunu tamamlaması ile testler yapılarak ölçümler alınmaya başlanmıştır.

Mobil hizmet kalitesi ölçüm sistemi, Yasa ve ikincil mevzuatlar gereği haberleşme sağlayıcıların uyması gereken hizmet kalitesi kriterlerinin yerine getirilip getirilmediğini ölçmek amacı ile kullanılacak 8 adet mobil telefonda oluşmaktadır. Ölçümler tam otomatik olarak yapılmakta olup, cihazlar bir araç içerisinde gezici yapıda konumlandırılabilir. Alınan veriler anlık olarak sunuculara yüklenmekte ve özel bir veri bankasında tutulmaktadır. Mobil haberleşme sağlayıcılardan gelecek olan veriler de aynı şekilde veri bankasına yüklenebilmekte ve istenildiği zaman grafiksel olarak harita üzerinde görüntülenebilmektedir.

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü ve Tüzüğe ekli Birinci Cetvel'de mobil ve sabit haberleşme sağlayıcıları için belirlenen hizmet kalitesi kriterlerine aşağıda yer verilmiştir.

Mobil Haberleşme Sağlayıcıları İçin Belirlenmiş Hizmet Kalitesi Kriterleri

KRİTER	HEDEF
Arama Kurulum Süresi	10 ≤ sn.
Arama Blokaj Oranı	≤ %2
Başarısız Arama Oranı	≤ % 3
Ortalama Kanaat Değeri	≥ 3,60

Sabit Haberleşme Sağlayıcıları İçin Belirlenmiş Hizmet Kalitesi Kriterleri

KRİTER	ÖLÇÜM	HEDEF
Arama Kurulum Süresi	Ulusal aramalarda	≤ 2 sn.
	Uluslararası aramalarda	≤ 3 sn.
Arama Blokaj Oranı	Ulusal aramalarda	≤ %2
	Uluslararası aramalarda	≤ %5

2017 yılında mobil hizmet kalitesi ölçümlerinin sistematik bir şekilde yapılarak son kullanıcıların arama kurulum süresi, arama blokaj oranı, başarısız arama oranı ve mobil görüşme kalitesi göstergesi olan ortalama kanaat değeri kriterlerinin kontrol edilmesi hedeflenmektedir.

Ölçümlerde Kullanılan Cihazlar

NARDA SRM-3006

Elektromanyetik alan ölçümleri ve baz istasyonları için alınacak güvenlik tedbirleri insan sağlığı açısından önemli bir konuma sahip olduğu ve ayrıca Kurumun bu konuya hassasiyetle yaklaşımından ötürü Kurum envanterinde 2 adet NARDA marka SRM-3006 model elektromanyetik alan ölçüm cihazı bulunmaktadır. NARDA firmasının SRM-3006 model bu ürünü, üst segmentte sayılabilecek oldukça güvenilir ve kabul gören bir cihazdır.

Kaynak: BTHK

SRM 3006 cihazı

Şekil 6

Cihazlara ait özelliklere aşağıda yer verilmektedir.

SRM-3006	CİHAZ ÖLÇÜM PROBLARI VE FREKANS ARALIKLAR				TEKNİK ÖZELLİKLER				
	9KHz 250MHz PROB	420MHz - 6GHz PROB	27MHz - 3GHz PROB	RF KABLO	Çalışma Sıcaklık Aralığı	Ölçülen Birimler	Sonuç Görünümü	Ekran Tipi	GPS
*KAL	21 Kasım 2013	27 Kasım 2013	28 Kasım 2013	18 Kasım 2013	19 Kasım 2013				
**KAL. BİTİŞ	1 Aralık 2015	7 Aralık 2015	1 Aralık 2015	1 Aralık 2015	1 Aralık 2015				
KAL.	30 Kasım 2017	6 Aralık 2017	30 Kasım 2017	30 Kasım 2017	30 Kasım 2017				
KAL.	21 Kasım 2014	27 Kasım 2014	28 Kasım 2014	18 Kasım 2014	19 Kasım 2014				
KAL. BİTİŞ	21 Kasım 2016	27 Kasım 2016	28 Kasım 2016	18 Kasım 2016	19 Kasım 2016				

Çalışma Sıcaklık Aralığı	Ölçülen Birimler	Sonuç Görünümü	Her bir frekans bandı için ayrı ayrı ölçüm değerleri.
-10 OC	V/m, A/m, dBV/m, dBA/m, mW/cm2, W/m2	Anlık, ortalama veya maksimum değerler	Her bir frekans bandı için ayrı ayrı ölçüm değerleri.
+50 OC			

*KAL.: Kalibrasyon Tarihi

**KAL.- BİTİŞ: Kalibrasyon Bitiş Tarihi

P175 FM Yayincılık Analizörü (P175 FM Broadcast Analyzer)

Pira.cz firmasından satın alımı yapılan P175 FM Yayincılık Analizörü FM bandında yayın yapan radyo kanallarına ait frekans sapmasını, modülasyon gücünü, RDS sapmasını ve FM taşıyıcı frekans farkını analiz edebilmektedir.

Kaynak: BTHK

P175 FM Yayincılık Analizörü

Şekil 7

Rohde & Schwarz

Ülkemizde kullanılan frekans bandlarının izlenmesi, denetlenmesi ve verimli frekans kullanımını gerçekleştirebilmek amacı ile yapılan çalışmalar kapsamında Kurum, Rohde & Schwarz marka spektrum analizör ve anten setlerini envanterine eklemiştir. 9KHz-20GHz arasındaki tüm frekans bandını tarayabilecek özellikte olan spektrum analizör hakkındaki teknik bilgiler ve görseller aşağıda yer almaktadır.

Spektrum Analizör Marka ve Modeli	Spektrum Analizör Frekans Ölçüm Aralığı	Spektrum Analizörün Öne Çıkan Teknik Özellikleri	Anten Seti
Rohde&Schwarz FSH20	9 KHz-20 GHz	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dâhili sinyal yükseltici 2. GSM, WCDMA, CDMA2000, LTE ölçümleri ve analizleri 3. Uzaktan kontrol 4. Enterferans analizi 5. Güç ölçümü	9 KHz -26.5 GHz frekans aralığında ölçüm alabilen anten setleri

Spektrum Analizör ve Anten Setleri

Şekil 8

ASCOM” “TEMS” marka cihazlar

2016 yılında Kurum envanterine eklenen ASCOM “TEMS” marka hizmet kalitesi ölçüm cihazları haberleşme sağlayıcıların uymakla yükümlü oldukları hizmet kalitesi kriterlerini yerine getirip getirmediğine ilişkin Kurum tarafından denetiminin yapılabilmesi amacı ile alınmıştır. Ölçüm cihazları bir araç içerisinde gezici yapıda konumlandırılabilmekte ve alınan veriler anlık olarak ana sunuculara yüklenerek veri bankasında tutulmaktadır. Bu cihazlar ile yapılabilen ölçüm başlıklarına aşağıda yer verilmektedir.

2G (GSM), 3G (UMTS) ve 4G (LTE) mobil hizmetlerin ses kalitesi, çağrı kurulum süresi ve çağrı kurulum başarısı;

2G (GSM), 3G (UMTS) ve 4G (LTE) mobil hizmetlerin veri indirme ve yükleme hızları;

Mobil’den sabit hatlara ve sabit’ten mobil hatlara çağrı kurulum süreleri ve kalitesi;

ISSO’lerin kullandığı 2.4GHz ve 5GHz WiFi şebekelerin kapsama alanı ve kalitesi.

Kaynak: BTHK

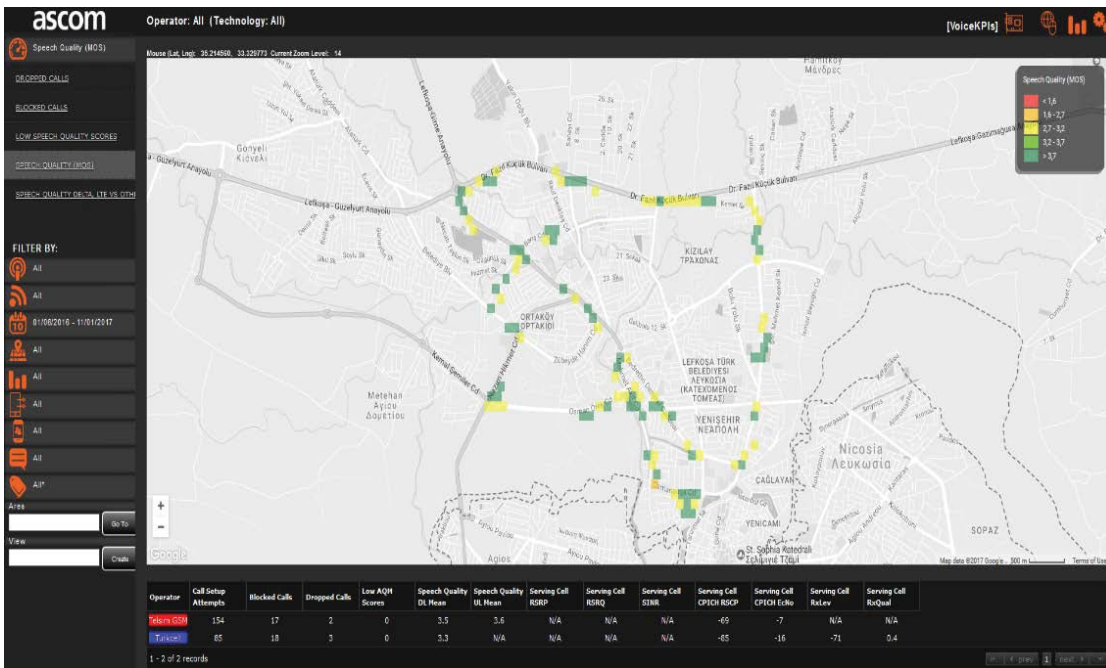
TEMS cihazlarının araç içerisindeki kurulumu

Sekil 9

Kaynak: BTHK

Yapılan Hizmet Kalitesi Ölçümlerinin Harita Üzerinde Gösterimi

Sekil 10

Ölçüm Sonuçlarının Kurum İnternet Sitesinden Görüntülenmesi

Kurum internet sitesi (www.bthk.org) üzerinden elektromanyetik alan şiddeti ölçüm sonuçlarının Kıbrıs haritası üzerinden ziyaretçiler/kullanıcılar tarafından görüntülenebileceği bir yazılım tasarlanmıştır. Bu yazılım programı ile amaçlanan ziyaretçilerin/kullanıcıların herhangi bir istasyona ilişkin bilgileri şeffaflıkla görüntüleyebilmesine olanak sağlamaktır.

Programın tasarlanması ve site üzerinden sunumu için ilgili çalışmalar devam etmekte olup çalışmaların tamamlanması ile elektromanyetik ölçüm sonuçlarının yayımlandığı bu görsel sunum resmi internet sitemizden erişilebilecektir.

TELSİZ SİSTEMLERİ VE TERMİNAL DONANIMLARI

CENELEC ve ETSI Standartları

Telsiz ve Terminal Cihazlarında aranacak standartlar ile ilgili uluslararası kabul görmüş European Committee for Electrotechnical Standardization (CENELEC) ve European Telecommunications Standard Institute'e (ETSI) ait ilgili standartlar belirlenerek satın alınması tamamlanmıştır. İlgili standartların inceleme çalışmalarına 2016 yılında devam edilmiştir.

Telsiz Sistemleri

Telsiz Kurma ve İşletme Başvuru ve Değerlendirmeleri

Telsiz kurma (ruhsat) ve kullanma izni verilmesine, telsiz kurma ve kullanma izninin süresine, yenilenmesine, değişikliğine ve iptaline, bu çerçevede öngörülen telsiz cihaz ve sistemlerinin kurulmasına, kullanılmasına, nakline, işletme tipinin değiştirilmesine, devrine ve hizmet dışı bırakılmasında kullanıcıların tabi olacağı koşullara, telsiz kurma (ruhsat) ve kullanma iznine ilişkin muafiyetlere yönelik hususlar 28 Ekim 2015 tarihli ve R.G.156 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Telsiz Tüzüğü ile Kurum tarafından tahsil edilecek olan ücretler ve bu ücretlerin tahsiline ilişkin usul ve esasları ise 30 Mart 2015 tarihli ve R.G.50 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ücretler Tüzüğü ile belirlenmiştir.

Telsiz Tüzüğü'ne göre telsiz kurmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, Kurum sitesinden yayımlanan kurulup işletilmek istenen telsiz tipine uygun izin başvuru formunu doldurarak formda belirtilen belgeler ve telsizi kuracağı bina, arsa ve/veya araziye ait Gelir ve Vergi Dairesi tarafından onaylı kira sözleşmesi ve/veya arazi, bina ve arsanın kendisine ait olması durumunda tapu belgesi ile Kuruma başvuruda bulunurlar.

Kurum yapacağı ön değerlendirme sürecinin olumlu tamamlanmasından sonra, 10 (On) iş günü içerisinde aşağıdaki konularda teknik değerlendirme gerçekleştirir:

- (a) Ulusal Frekans Planı,
- (b) Elektromanyetik enterferans riskleri,
- (c) İlgili uluslararası standartlar,
- (ç) Kurum teknik düzenlemeleri.

Kurum, teknik değerlendirme sonucunda izin başvurusunda bulunan gerçek ve/veya tüzel kişinin başvuru formunda belirttiği iletişim adresine izin başvurusunun olumlu veya olumsuz

değerlendirildiğine ilişkin gerekçeli bildirimde bulunur. Değerlendirmenin olumlu olması halinde, telsizin faaliyet alanına göre aşağıda belirtilen ücret bilgilerinden gerekli olanlar Kurum tarafından başvuru sahibine bildirilir:

- (i) Hesaplanan telsiz kurma (ruhsat) ve kullanım ücreti bilgisi,
- (ii) Güvenlik mesafesinin belirlenmesine yönelik yapılacak elektromanyetik alan şiddetinin ölçüm ücreti bilgisi,
- (iii) Güvenlik sertifikasının ücreti bilgisi ve
- (iv) Ücretlerin yatırılacağı Kurum banka hesap bilgisi.

Hücreli Sistemler

KKTC'deki mobil haberleşme sağlayıcılar, şebekelerini yönetmek ve talep edilen hizmetleri kullanıcılara verimli bir şekilde sunmak için telsiz şebekelerini bu amaç doğrultusunda yenilemeleri ve/veya değişiklikleri uygulamaları gerekmektedir. Yeni kurulacak veya teknik yapısında değişiklik yapılacak her bir baz istasyonu için yukarıda belirtilen kural ve usuller uyarınca işlem yapılmaktadır.

2016 yılına ait telsiz kurma (ruhsat) ve kullanma başvuru ve izinlendirmelerine ait bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

TELSİZ KURMA VE İŞLETME İZİNLERİ (SABİT VE MOBİL İSTASYONLAR)				
Telsiz Kurma ve İşletme İzinleri	Başvuru Sayısı	Ücret Bildirimi Yapılan	Ücret Alınan Telsiz Sayısı	İzinlendirilen Telsiz Sayısı
Sabit İstasyon	367	814	812	349
*Mobil İstasyon	44	34	30	30

* Karasal mobil telsiz sistemlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler tarafından geçici bir süre için kurulan telsiz sistemlerine verilen geçici izni anlatır.

2016 yılına ait toplam 367 yeni Sabit Telsiz İstasyon başvurusu bulunmaktadır. Konu başvurulara ilişkin süreç yukarıda belirtildiği kural ve usuller çerçevesinde ilerletilerek 349 adet Sabit Telsiz İstasyonun telsiz kurma (ruhsat) ve kullanım ücreti Ücretler Tüzüğü uyarınca tahsil edilerek izinlendirilmiştir.

Haberleşme sağlayıcıları, Telsiz ve Ücretler Tüzükleri uyarınca aktif halde bulunan istasyonlara ilişkin kullanım ücretini her yılın en geç Ocak ayı sonuna kadar ödemekle yükümlüdürler. Kurum tarafından belirtilen hüküm uyarınca, izinlendirilmiş sabit telsiz istasyonlarında bulunan telsizlerde tanımlı (aktif olarak kullanılmakta) kanal sayıları ve Ücretler Tüzüğü'nde karşılık gelen değerleri hesaplanarak 2016 yılına ait telsiz kullanım ücretleri mobil haberleşme sağlayıcılara bildirilmiştir. Bu bildirimden ardından haberleşme sağlayıcılar, 447 adet mevcut sabit istasyona ilişkin kullanım ücret ödemesini gerçekleştirmişlerdir.

2016 yılında mobil haberleşme sağlayıcılar tarafından 'Mobil Telsiz İstasyon' kurulumu ve işletilmesi için Kurum sitesinden yayımlanan izin başvuru formunu doldurarak formda belirtilen belgeler ile Kuruma başvurusu yapılan Mobil Telsiz İstasyon sayısı 44 olup; Kurumun teknik değerlendirmesi sonrasında geçici süre ile verilen telsiz kurma ve kullanma izni 30'dur. Mobil

Telsiz İstasyonlarının her altı ayda bir ücreti ödenerek iznin yenilenmesi gerekmektedir. Telsiz kurma (ruhsat) ve kullanma izni almış mobil telsiz istasyonları, Mobil Telsiz İstasyon İzni olsa bile kullanılacağı her ay için telsiz kullanma ücreti ödenmeden kurulup kullanılamazlar.

Balıkçılık, Gezi/Ticari, Eğitim/Spor Amaçlı Teknelerde Kullanılacak Telsiz Cihazları

KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Limanlar Dairesi Müdürlüğü tarafından yayımlanan 1/2011 numaralı genelge ile denizde can ve mal güvenliğinin sağlanması amacı ile tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin içerisinde kullanılan teknenin boyutuna göre bulundurulması gereken telsiz cihazları da belirlenmiştir. Teknelerin KKTC karasularında faaliyette bulunabilmesi için telsiz cihazlarının teknelerde bulunulması ve ruhsatının da alınmış olması zorunluluğu getirilmiştir.

Bu amaçla 2016 yılında Kurum tarafından teknik uygunluğu ve kontrolü yapılarak izinlendirilen Balıkçılık, Gezi/Ticari, Eğitim/Spor Amaçlı teknelerde kullanılacak telsiz cihazlarına ilişkin sayılarına aşağıda verilmiştir.

TELSİZ KURMA VE İŞLETME İZİNLERİ (TEKNE TELSİZLERİ)		
Telsiz Kurma ve İşletme İzinleri	İzinlendirilen Telsiz Sayısı	Ücret alınan telsiz sayısı
Balıkçı Tekneleri	84	81*
Gezi/Ticari Tekneler	133	133
Eğitim/Spor Amaçlı Tekneler	13	13

* Balıkçı tekneleri telsizle beraber devredildiği takdirde yapılan işlemde ilgili Tüzük uyarınca ücret alınmamaktadır.

Deneme (Test) İzinleri

Yetkilendirme, Numaralandırma ve Spektrum Tüzüğü'nün 34'üncü maddesi uyarınca gerçek ve tüzel kişiler Kurum tarafından belirlenen başvuru formu ile yeni teknolojilerin geliştirilmesi, kullanılması ve/veya test edilmesi amacıyla elektronik haberleşme şebekelerinin kurulup işletilmesi ve elektronik haberleşme hizmetlerinin sunulması için Kuruma deneme izin başvurusunda bulunabilir.

Kurum 2016 yılı içerisinde KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'nın (BUB) bünyesinde bulunan hız tespit kamera sistemlerinin halen çalışmakta olduğu frekans bandlarında (5.4 Gz-5.7 GHz) bulunan doluluk nedeni ile cihazlar arasında haberleşmenin etkin sağlanamadığı ve bu sorunun çözümüne yönelik yapılması planlanan çalışmalar ve testler için 01 Şubat 2016-31 Temmuz 2016 tarihlerinde, 6 ay geçerli olmak üzere Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'na Deneme İzni vermiştir.

Radyolink Frekans Tahsis ve Telsiz Kurma ve İşletme Başvuru ve Değerlendirmeleri

Radyolink Sistemleri

KKTC'deki haberleşme sağlayıcıların, transmisyon şebekelerini yönetmek ve talep edilen hizmetlerin kullanıcılara verimli bir şekilde sunulması için transmisyon şebekelerini yenilemeleri ve değişiklikleri uygulamaları gerekmektedir.

Kuruma, yeni kurulacak veya teknik yapısında değişiklik yapılacak her bir transmisyon sistemine ilişkin Radyolink Frekans Tahsis Başvurusu ile Radyolink Telsiz Kurma ve İşletme Başvurusunun yapılması ve bu işlemleri takiben de Kurumun değerlendirme ve onayı gerekmektedir.

Bu kapsamda 2016 yılında Radyolink Frekans Tahsis Başvuru ve İzin (Onay) ile Radyolink Telsiz Kurma ve İşletme Başvuru ve İzin (Onay) sayılarına aşağıda yer verilmiştir.

RADYOLİNK FREKANS TAHSİS BAŞVURU VE İZİN (ONAY) SAYILARI	
HABERLEŞME SAĞLAYICI DEĞERLENDİRİLEN BAŞVURU SAYISI	181
HABERLEŞME SAĞLAYICI ONAY(İZİN) SAYISI	139
YAYINCI DEĞERLENDİRİLEN BAŞVURU SAYISI	3
YAYINCI ONAY(İZİN) SAYISI	3

RADYOLİNK TELSİZ KURMA VE İŞLETME BAŞVURU VE İZİN (ONAY) SAYILARI	
HABERLEŞME SAĞLAYICI DEĞERLENDİRİLEN BAŞVURU SAYISI	164
HABERLEŞME SAĞLAYICI ONAY (İZİN) SAYISI	120
YAYINCI DEĞERLENDİRİLEN BAŞVURU SAYISI	3
YAYINCI ONAY(İZİN) SAYISI	3

Terminal Donanımları

İthaline İzin Verilen Donanımlar

Bir telsiz ara yüzü kullanan ve yürürlükteki diğer telsiz haberleşmesi ile ilgili mevzuata tabi olan terminal donanımları ve kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından elektronik haberleşme dahilinde kullanılacak her türlü terminal donanımının Yasa, diğer ilgili mevzuatlar ve genel kurallar uyarınca uygunluğu kontrol edilerek başvurusu yapılan terminal donanımları kayıt altına alır.

Kurum,

- Kullanıcı veya herhangi bir kimsenin sağlık emniyeti ile elektromanyetik enterfrans ile ilgili koruma kriterleri,
- Teknik gereklilikler,
- Kurum tarafından yayımlanan diğer teknik düzenlemeler,
- “CE” uygunluk işareti,
- Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası uyarınca hazırlanıp Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatı ve İhracatı (Düzenleme ve Denetim) Tüzüğü kuralları,

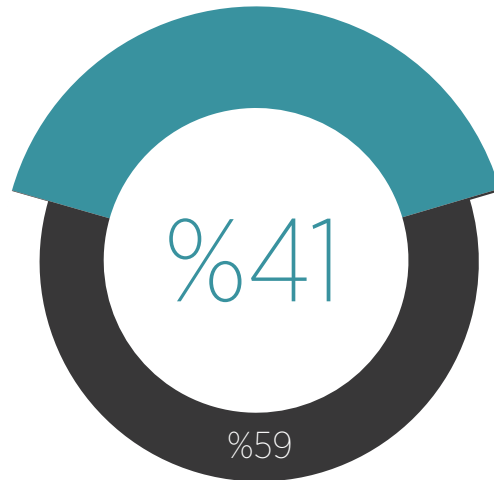
kapsamında kontroller gerçekleştirerek, terminal donanımlarının uygunluk değerlendirmesi yapar.

MCKS sisteminin geçiş sürecinin 19 Nisan 2016 tarihi itibarı ile başlatılması ile ithalatçılar bu tarih ve sonrasında yurt dışından getirilen IMEI’li cihazlara ait kayıt başvurularını her bir ithalatçı için ayrı verilen kullanıcı adı ve şifre ile sistem üzerinden yapmaya başlamışlardır. 2016 yılı genelinde ithalatçılar tarafından toplam 148,215 adet cihaz başvurusu yapılmış Kurum tarafından bu başvurulara ilişkin toplam 143,076 adet cihaza izin verilmiştir.

Bireysel başvuru yolu ile yapılan ithallere yönelik ise toplam 206,375 adet cihaz izinlendirilmiştir. 2016 yılı genelinde Bireysel Kullanım Amaçlı İthalat %59, Ticari Amaçlı İthalat ise %41 olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında %93 Ticari ve %7 Bireysel olan bu dağılımdaki denenin değişmesinde MCKS sisteminin hayata geçmesi büyük rol oynamıştır.

Kaynak: BTHK

Toplam Başvuruların Dağılımı

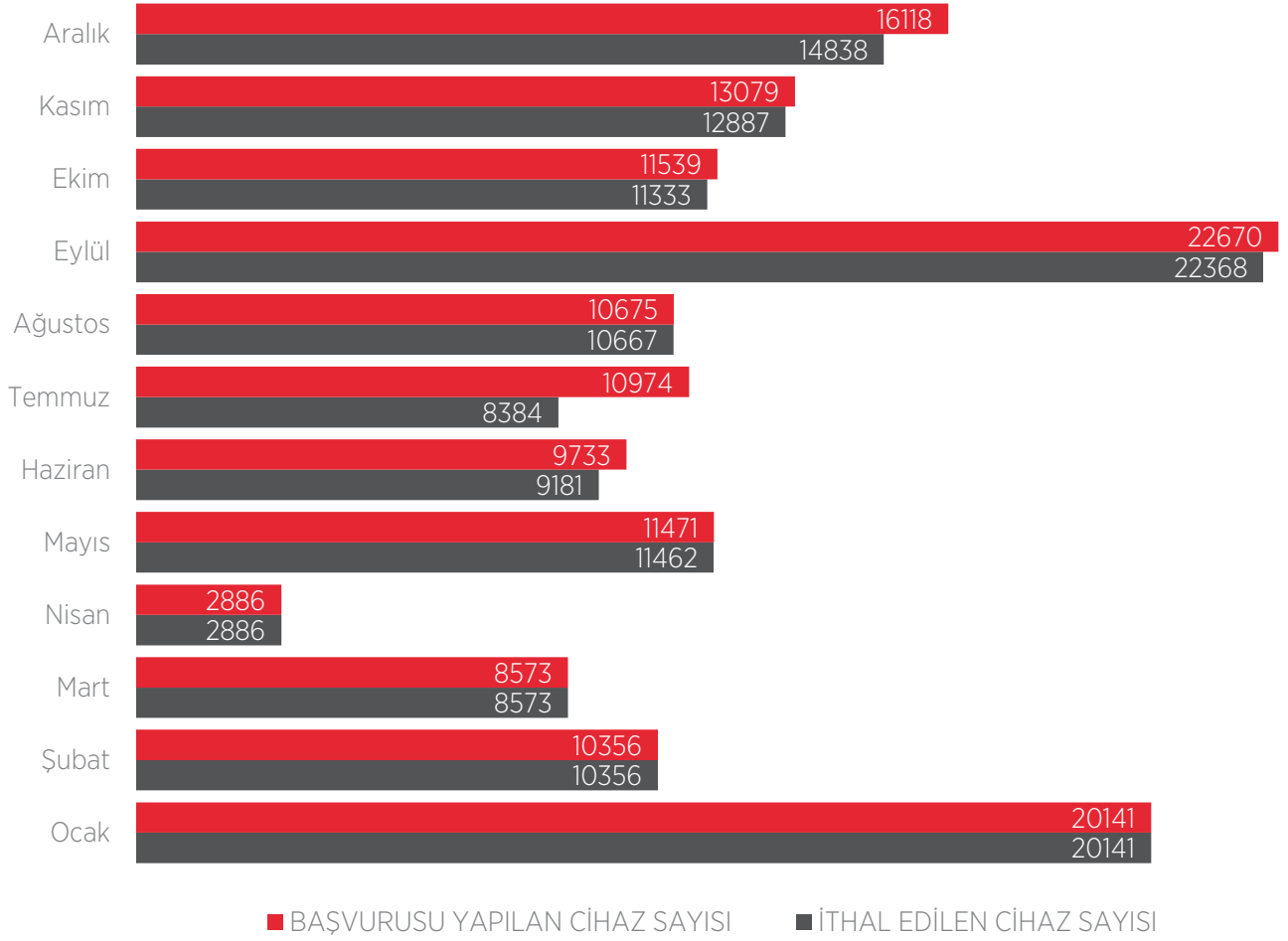

■ Ticari Amaçlı İthal Önizin Başvuru Sayısı

■ Bireysel Kullanım Amaçlı Başvuru Sayısı

Şekil 11

İthal Edilen Terminal Donanımları

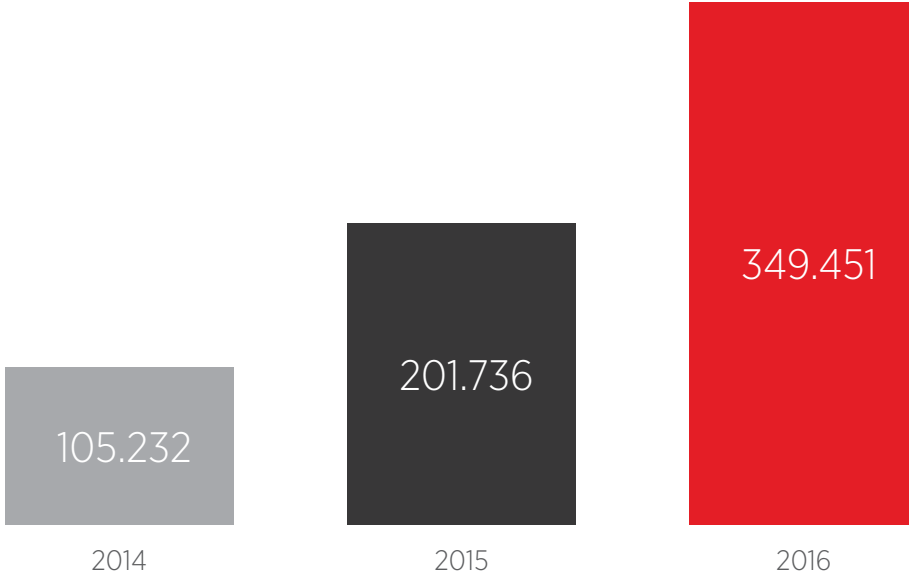

Şekil 12

Yukarıdaki grafikte de görüleceği üzere MCKS sisteminden önce başvurusu yapılan hemen hemen tüm cihazlar kabul görmekte ve ithaline izin verilmekte idi. Ancak sistemin Eylül ayı ile tüm fonksiyonları ile devreye alınmasından itibaren farklı kontroller ve kurallar çalıştırılabildiğinden teknik uyumluluğu sağlamayan terminal donanımlarına veya cihazlara izin verilmemektedir. Böylelikle sistemin devreye alınmasından itibaren yapılan toplam terminal donanımı ithalatının %6'lık bölümü teknik uyumluluğu sağlayamadığından Kurum tarafından izinlendirilmemiştir.

Kaynak: BTHK

İthal Edilen Terminal Donanımları

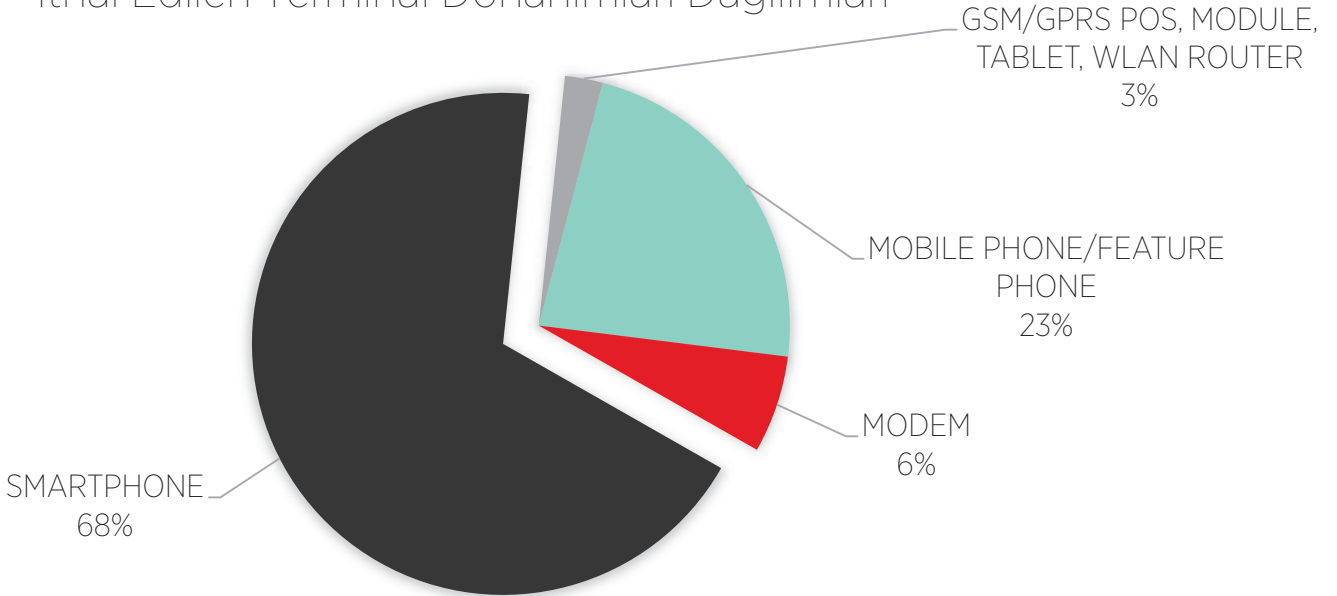
Son 3 yıla ilişkin ithal izinleri gözlemlendiği zaman 2014 yılında 105,232 IMEI'li cihaz; 2015 yılında 201,736 cihaz ve 2016 yılında ise 349,451 cihaz izinlendirilmiştir. Bu kapsamda 2014-2015 yılları kıyaslamasında 2015 yılında %92'lik artış gözlemlenirken 2015-2016 yılları kıyaslamasında önceki yıla göre %73'lük artış kaydedilmiştir.

Şekil 12

2016 yılında ithal edilen terminal donanımlarına ilişkin dağılıma bakacak olursa toplam ithalatın %68'ini Smartphone (Akıllı Telefonlar), %23'ünü Mobil Telefonlar (Akıllı Telefon Olmayan), %6'sını Modem ve %3'ünü ise Diğer Cihazlar (POS, Module, Tablet, Router) oluşturmaktadır.

Kaynak: BTHK

İthal Edilen Terminal Donanımları Dağılımları

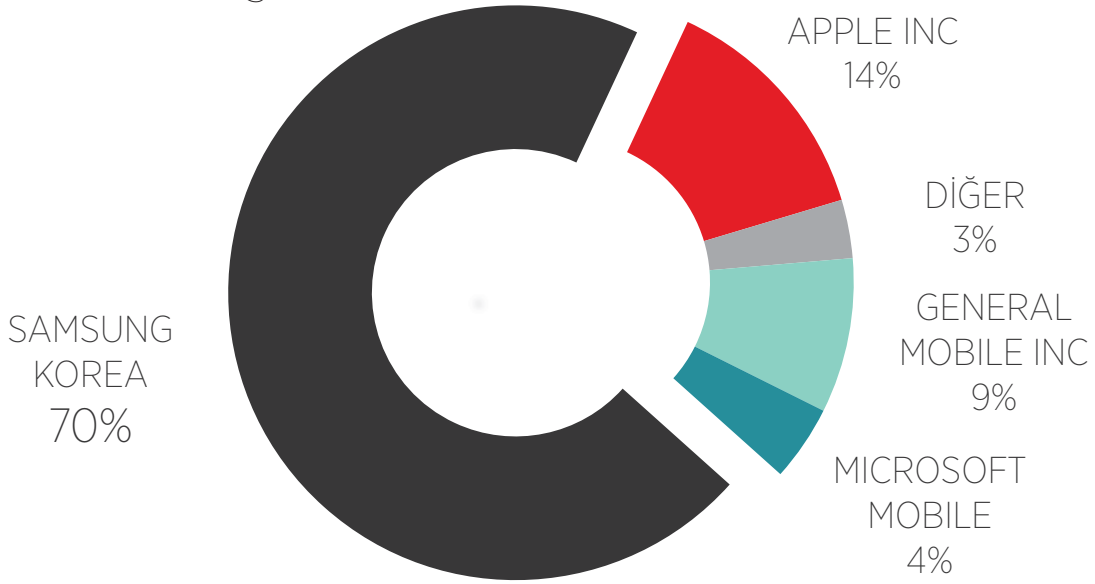
Şekil 13

2015 ve 2016 yıllarına ilişkin en çok ithal edilen terminal donanımı Smartphone (Akıllı Telefonlar) olarak gerçekleşmiş olup 2015 yılında Smartphone toplam italatın %52'sini oluştururken, 2016 yılında bu oran %68'e yükselmiştir.

Aşağıda yer alan grafikten de görülebileceği üzere, 2016 yılında IMEI'li cihazların %68'lik oranını oluşturan Smartphones dahilinde en fazla ithal edilen markalar sırası ile %70 Samsung, %14 Apple, %9 General Mobile Inc., %4 Microsoft Mobile ve %3 Diğer (Sony, LG, HTC, Vodafone, Turkcell, Verifone, Lenovo ve bunlar haricindeki markalar) olmuştur.

Kaynak: BTHK

Markalara Göre Dağılım

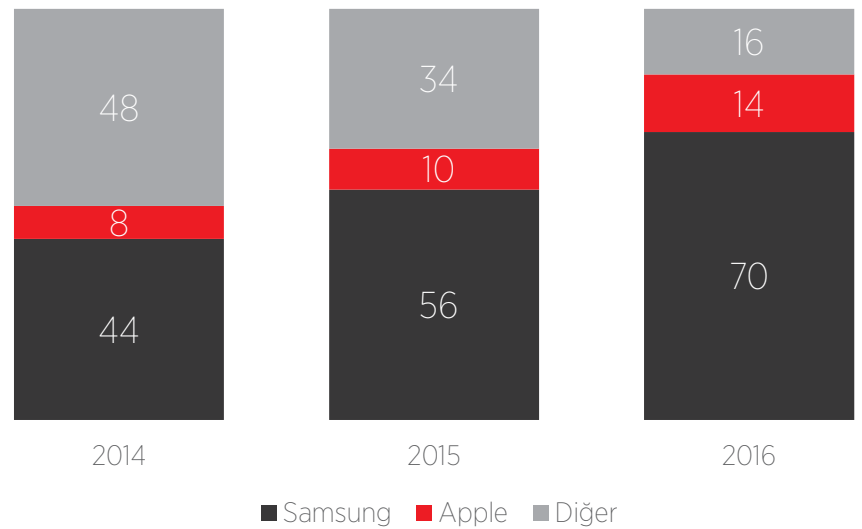

Şekil 14

Son 3 yılda en çok ithal edilen markalar karşılaştırması yapıldığında en çok ithal edilen marka olan Samsung %44, %56 ve %70'lik bir yükselen trende sahip olurken Apple markalı ürünler de yükselen bir trend ile toplam italatın %8, %10 ve %14'ünü gerçekleştirerek ikinci sırada yer almıştır.

Kaynak: BTHK

Markaların Yıllara Göre Karşılaştırması %

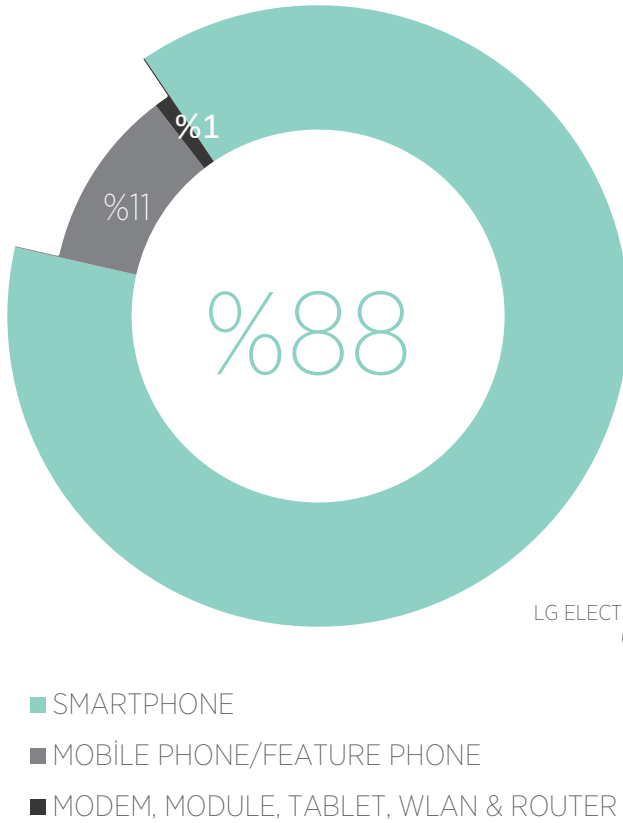

Şekil 15

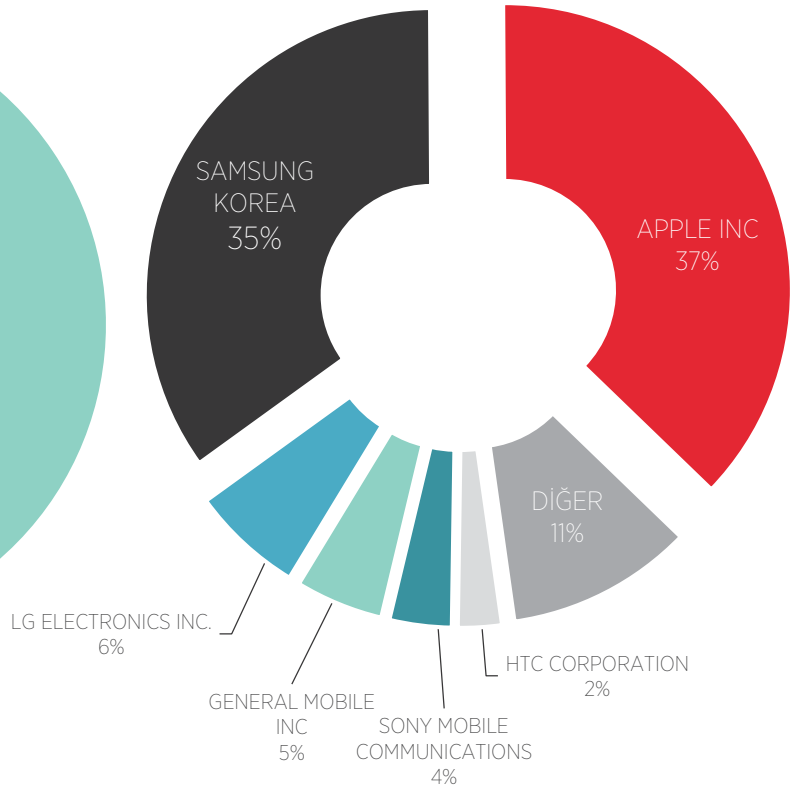
Bireysel kullanım amaçlı ithal edilen terminal donanımlarının %88'ini Smartphone, % 11'i Mobile Telefonlar (Akıllı Telefon Olmayan) ve %1'ini ise Modem-Module-Tablet ve Routerlar oluşturmaktadır. Dağılımda en büyük payı tutan Smartphone kategorisindeki markaların dağılımları ise yine aşağıda yer almaktadır. Ticari amaçlı ithalattan farklı olarak bireysel ithal edilen cihazlarda Apple %37 ile ilk sırayı alırken, Samsung %35 ile ikinci sırada yer almıştır.

Kaynak: BTHK

Bireysel İthalata Dağılımı

Bireysel İthalatın Markalar Dağılımı

Şekil 16

Frekans Kullanan Telsiz Sistemlerinin İthali

Telsiz sistemlerinin frekans kullanan sistemler olması halinde bu sistemlerin ithallerine yönelik yapılan kontrollerde ve izinlendirmelerinde sistemlerin Ulusal Frekans Planına uyumu ve diğer teknik uygunlukları kontrol edilmektedir.

KURUM TEKNİK ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ

Ağ Altyapısı Kapasite Artırımı

Kurum içinde kullanılan bilgisayar ve IP telefon sayısının artması nedeni ile ağ altyapısı kapasite artırımına ihtiyaç duyulmuş ve toplam port sayısı artırımı için switch alımı yapılmıştır.

Depolama Sistemleri Kapasite Artırımı

Mevcut sistemlerde kullanılan sunucu depolama üniteleri ve yedekleme sistemlerine ait kapasitenin artırılması ihtiyacı doğmuştur. İhale yöntemi ile yapılacak alımlara yönelik olarak öncelikle ihtiyaçlar belirlenmiş ve ardından taslak şartname çalışmalarına başlanmıştır. Kasım ayında başlayan kapasitenin artırılmasına yönelik sürecin Ocak 2017 sonuna kadar kurulumların yapılması ile tamamlanması planlanmıştır.

Exchange Server Kurulumu

Mevcutta Doğu Akdeniz Üniversitesi'nde bulunan mail server'in Kuruma aktarılması için uygun platform araştırması ve test ortamının yaratılması konularında çalışmalar başlatılmıştır. 2012 yılından bugüne kadar Doğu Akdeniz Üniversitesi tarafından sağlanan Kurum e-posta hizmetini kurum bünyesine almak için Exchange Server kurulumu yapılmıştır.

Kimlik/Pasaport Tarayıcı Alımı

MCKS kayıtlarının daha pratik ve verimli olması amacıyla kimlik/pasaport tarayıcı cihazlarına ihtiyaç duyulmuş ve bu cihazların satın alma işlemlerinin ardından kurulum ve yapılandırma işlemleri tamamlanarak kullanıma alınmıştır.

Kurum Altyapısına Yönelik Destek ve Düzenleme Çalışmaları

Kurum teknik altyapısının düzenlenmesi, güvenliğin artırılması ve arıza/sorun giderme çalışmalarına düzenli olarak devam edilmektedir.

Kurum Kablolama Altyapısının Geliştirilmesi

2015 yılının sonunda başlatılan ve 2016 yılının Ocak ayında devam eden, yeni Kurum ofisindeki kablolama ve elektrik altyapısının düzenlenmesi kapsamında data kablolamaları ve ihtiyaç duyulan aktif cihazların düzenlemeleri yapılmıştır.

Sharepoint Kurulumu

Kurum ihtiyaçları doğrultusunda, Bilgi ve İhbar Merkezi (çağrı merkezi) ticketing sistemi ve kurum içi ticketing, evrak paylaşımı gibi alanlarda altyapı oluşturmak amacıyla Sharepoint Server ve Kurum Bilgi ve İhbar Merkezi için ticketing mekanizması kurulmuştur.

Sharepoint, Kurum içi doküman değişimini ve versiyonlarının kullanımını sağlayan ve kurum içi iletişim eksikliğimizin giderilmesine yardımcı olabilecek intranet sayfamızda güncel konular ile ilgili paylaşımlar yapılabilir bir pakettir.

Sistem Güvenlik Önlemleri

Kurum sistem yapısının güvenliğinin sağlanması amacıyla antivirus ve antispam sistemlerinin kurulması kapsamında sırasıyla teklif alımı, satın alımı, kurulum ve devreye alımları yapılmıştır.

Sistem Odasında Bulunan Klimaların Yenilenmesi

Kurum sistem odasındaki klimaların sık sık arıza yapmasından dolayı yenilenme ihtiyacı doğmuş ve bu doğrultuda teklifler alınarak, Kurul tarafından onaylanmış ve değişimleri yapılmıştır.

Sistem Odası Omurga Anahtar Alımı

2015 yılının Aralık ayında, Kurumda mevcut bulunan sunucuların ağ bağlantılarını yedekli hale getirmek amacı ile 2 adet omurga anahtarının satın ve teslim alma işlemleri yapılmıştır. İlgili cihazların konfigürasyonları 2016 yılının Ocak ayı içerisinde yapılmış ve çalışma tamamlanmıştır.

Telsiz Yazılımı

Haziran2016'da başlatılan ve 2017 yılında tamamlanması hedeflenen Telsiz Kurma ve Kullanmaya ilişkin değerlendirme ve izinlendirme süreçleriyle ilgili ihtiyaç duyulan yazılım kapsamında analizler yapılarak teknik şartname hazırlığı sonrasında ihaleye çıkılması planlanmıştır.

2016 yılında belirtilen çalışmaya yönelik analizler yapılmış ve teknik şartname hazırlanmıştır.

UPS Satın Alımı

Elektrik kesintilerinden etkilenmemek, kesintisiz olarak hizmetlerin sürdürülebilmesi ve iş ve işlemlerin aksamaması amacı ile UPS (Kesintisiz Güç Kaynağı) alımı yapılması konusunda teklifler alınmış ve değerlendirme sürecinin ardından satın alım işlemleri tamamlanmıştır. Konu cihazlara ilişkin kurulumlar elektrik altyapı çalışması ile birlikte yapılmıştır.

Yazıcı Alımı

Kurum ihtiyaçlarını karşılamak üzere kullanımda bulunan ancak arızalanan cihazların yerine yenilerin alınması amacı ile 2 adet yazıcı (printer) alımı yapılarak kurulumları gerçekleştirilmiş ve devreye alınmıştır.

Kurumun yeni ihtiyaçların karşılanması kapsamında fatura/makbuz işlemlerinin daha düzenli ve verimli yapılabilmesinin sağlanması için 2 adet fatura makbuz yazıcısı alınarak kurulumları gerçekleştirilmiş ve devreye alınmıştır.

İDARİ İŞLER, İSTİHDAM, EĞİTİM VE ETKİNLİKLER

İdari İşler

YK Kararları

2016 yılında Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu Yönetim Kurulu tarafından gerçekleştirilen toplantı sayısı 37 olup, alınan karar sayısı 108'dir.

İstihdam

2016 yılında İdari ve Teknik bölümlerinde istihdam edilmek üzere yazılı ve sözlü olarak 2 aşamalı sınavlar gerçekleştirilmiştir.

Yapılan sınavlar sonucunda, 2016 yılında 1 Katip, 1 Bilişim Uzmanı ve 1 Haberleşme Uzmanı istihdam edilmiştir.

Eğitimler

Eğitimler bölümünde, 2016 yılında Kurum çalışanlarının aldığı kurumsal ve mesleki eğitimlere yer verilmiştir.

Kurumsal Eğitimler kapsamında tüm Kurum personeli aşağıdaki eğitimleri almışlardır:

- Yangın ve İlk Yardım Eğitimi, 2 Haziran 2016, Sivil Savunma Taşkilat Başkanlığı Lefkoşa Bölge Müdürlüğü-Yenikent.
- Siber Güvenlik, İstihbarat ve Sosyal Mühendislik Saldırıları Farkındalık Eğitimi, 16-17 Kasım 2016, Kurum Ofisi.
- Genel İletişim ve Kişisel Gelişim Eğitimleri kapsamında “İletişimin 5 Anahtarı” eğitimi, 28-29 Ekim 2016 Lefkoşa Merit Otel.

2016 yılında Kurum personelinin almış olduğu Mesleki Eğitimlere aşağıda yer verilmiştir.

- Atoll Yazılımı Eğitimi, 26-28 Ocak, Kurum Ofisi.
- Güvenli İnternet Günü, 09 Şubat 2016, İstanbul.
- FTTH (Fiber To The Home) 2016 Konferansı, 16-18 Şubat 2016, Lüksemburg.
- Mobile World Congress, 22-25 Şubat 2016, İspanya.
- II. İleri ve Güncel Rekabet Hukuku Meseleleri Konferansı, Mart 2016, İstanbul.
- CioGrup &Eczacıbaşı Bilişim Etkinliği, 27 Eylül 2016, İstanbul.
- ISAF Fuarı, 29 Eylül 2016-02 Ekim 2016, İstanbul.
- RIPE73 Meeting, 24-28 Ekim 2016, Madrid-İspanya.
- Dijital Perakende Konferansı, 9 Kasım 2016, İstanbul.
- RIPE, 20-25 Kasım 2016, İrlanda.

Etkinlikler

2016 yılında Kurum temsilcileri aşağıda belirtilen etkinlik davetlerine katılmıştır.

- E-Devlet Koordinasyon Kurulu Toplantısı, 21 Ocak 2016, Lefkoşa.
- Kıbrıs Türk Ticaret Odası ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı işbirliği ile Kamu Özel Ortaklığı Modeli Semineri, 5 Şubat 2016, KTTO Konferans Salonu-Lefkoşa.
- Ticaret Odası tarafından düzenlenen “Federal Kıbrıs’ta Kıbrıs Türk Ekonomisi Raporu” sunumuna katılım, 11 Şubat 2016, Golden Tulip Hotel-Lefkoşa.
- Turkcell Teknoloji Günü, 25 Şubat 2016, Merit Hotel-Lefkoşa.
- EEM Programı 2016 yılı akreditasyon süreci, 27 Nisan 2016, DAÜ.
- BT Vizyon Toplantıları, 15 Aralık 2016, Girne.

Arşiv

- Arşive Gelen Evrak (adet): 15,708
- Arşivden Çıkan Evrak (adet): 15,426
- Hazırlanan Fatura (adet): 13,718
- Hazırlanan Makbuz (adet): 13,718

İletişim bilgileri;

Bilgi Teknolojileri ve Haberleşme Kurumu

Adres: Osmanpaşa Caddesi,
Feray Yağcıoğlu Apt. Kat 2 Daire 1
Köşklüçiftlik, Lefkoşa, K.K.T.C.

Raporu indirmek için:

T +90 392 600 9000
F +90 392 227 9635
W <http://www.bthk.org>
E info@bthk.org

